

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE

PRIMLJENO:	07.07.	20.25. GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	32-3/25-1	
VEZA:		
EPA:	592 XXV/II	
SKRAĆENICA:		PRILOG:

Crna Gora
Vlada Crne Gore

Br: 11-011/25-2209/5

3. jul 2025. godine

SKUPŠTINA CRNE GORE

Gospodin Andrija Mandić, predsjednik

Vlada Crne Gore, na sjednici od 26. juna 2025. godine, utvrdila je **PREDLOG ZAKONA O UPRAVLJANJU, UNUTRAŠNJOJ KONTROLI I UNUTRAŠNJOJ REVIZIJI U JAVNOM SEKTORU**, koji Vam u prilogu dostavljamo radi stavljanja u proceduru Skupštine Crne Gore.

Za predstavnike Vlade koji će učestvovati u radu Skupštine i njenih radnih tijela, prilikom razmatranja Predloga ovog zakona, određeni su **NOVICA VUKOVIĆ**, ministar finansija i **MINAS TRUBLJANIN**, generalni direktor Direktorata za centralnu harmonizaciju i razvoj unutrašnjih kontrola u Ministarstvu finansija.

PREDSJEDNIK
mr Milojko Spajić, s.r.

ZAKON O UPRAVLJANJU, UNUTRAŠNJOJ KONTROLI I UNUTRAŠNJOJ REVIZIJI U JAVNOM SEKTORU

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1

Ovim zakonom uređuju se upravljanje, unutrašnja kontrola i unutrašnja revizija u javnom sektoru i druga pitanja od značaja za uspostavljanje, sprovođenje i unapređenje ovih oblasti.

Javni sektor

Član 2

Javnim sektorom, u smislu ovog zakona, smatraju se: državni organi, ministarstva i organi uprave, državne agencije i fondovi, pravna lica koja se finansiraju iz budžeta Crne Gore, jedinice lokalne samouprave, organi lokalne uprave, pravna lica koja se finansiraju iz budžeta jedinice lokalne samouprave, nezavisna regulatorna tijela, privredna društva i druga pravna lica u kojima država ili jedinica lokalne samouprave, direktno ili indirektno, ima većinski vlasnički udio (u daljem tekstu: subjekat).

Upotreba rodno osjetljivog jezika

Član 3

Izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

Značenje izraza

Član 4

Izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

- 1) **akcioni plan** je plan sprovođenja prihvaćenih preporuka unutrašnje revizije i koji je sastavni dio revizorskog izvještaja;
- 2) **dužnost** predstavlja obavezu izvršavanja dodijeljenih zadataka i poslova;
- 3) **efikasnost** je ostvarivanje maksimalnih rezultata u odnosu na uložene resurse;
- 4) **efektivnost** je uspješnost u postizanju utvrđenih ciljeva i namjeravanih rezultata, odnosno sposobnost da se ostvare željeni rezultati;
- 5) **ekonomičnost** je ostvarivanje planiranih rezultata i ciljeva uz minimalno angažovanje resursa;
- 6) **Globalni standardi unutrašnje revizije** predstavljaju na principima zasnovane zahtjeve profesionalne prakse unutrašnje revizije i koji služe kao osnova za ocjenjivanje i unapređenje kvaliteta funkcije unutrašnje revizije, a koje je izdao Odbor za standarde interne revizije;
- 7) **indikator prevare** je sumnja na izvršene materijalno značajne radnje koja ukazuje na postojanje elemenata prekršaja ili krivičnog djela, odnosno propusta na osnovu kojih se može izvesti zaključak da postoji namjerno pogrešno predstavljanje materijalnih ili finansijskih činjenica;
- 8) **interna pravila** su pisani akti kojima se detaljno opisuju koraci za sprovođenje politika i procesa;
- 9) **međunarodni okvir profesionalne prakse** je sistem pravila profesionalne prakse za rad unutrašnjih revizora koji objavljuje Institut internih revizora (IIA);
- 10) **nepravilnost** je svaka povreda propisa ili ugovora, nastala činjenjem ili nečinjenjem, a koja negativno utiče ili bi mogla negativno da utiče na upotrebu resursa u subjektu;
- 11) **odgovornost** predstavlja obavezu da se davaocu ovlašćenja odgovara za ispunjavanje dodijeljenih dužnosti;
- 12) **organ upravljanja** je najviši organ upravljanja u skladu sa zakonom, odnosno osnivačkim aktom subjekta;
- 13) **osnovne vrijednosti subjekta** su načela o poželjnim ishodima ili aktivnostima koje subjekat definiše kao važne, a koje treba eksplicitno ili implicitno saopštiti i primjenjivati u subjektu;
- 14) **ovlašćenje** predstavlja pravo donošenja odluka koje se odnose na upravljanje dodijeljenim resursima;

- 15) **politika** je eksplicitna ili implicitna izjava o namjerama subjekta;
- 16) **procesi** su skup aktivnosti koje se preduzimaju radi ostvarivanja ciljeva subjekta;
- 17) **prevara** je namjerna radnja koju je izvršilo lice u okviru ili van subjekta radi sticanja protivpravne imovinske ili druge koristi;
- 18) **razumno uvjeravanje** je stepen sigurnosti koji pruža uspostavljeni sistem unutrašnje kontrole da će se ostvariti utvrđeni ciljevi subjekta;
- 19) **resursi** su finansijska sredstva, imovina, ljudi, informacije, tehnologije, priroda i procesi;
- 20) **revizorski angažman** je konkretan zadatak unutrašnje revizije koji uključuje više aktivnosti dizajniranih za postizanje određenih ciljeva;
- 21) **rizik** je mogućnost nastanka događaja koji može uticati na ostvarivanje ciljeva subjekta;
- 22) **rukovodilac subjekta** je starješina državnog organa, ministar, starješina organa uprave, predsjednik opštine, gradonačelnik i nadležni organ rukovođenja u državnim agencijama, fondovima, nezavisnim regulatornim tijelima, pravnom licu koja se finansira iz budžeta Crne Gore ili budžeta jedinice lokalne samouprave, privrednom društvu i drugom pravnom licu u kojem država ili jedinica lokalna samouprave, direktno ili indirektno, ima većinski vlasnički udio u skladu sa nadležnostima utvrđenim zakonom kojim se osnivaju odnosno osnivačkim aktima;
- 23) **subjekt revizije** je korisnik javnih sredstava, unutrašnja organizaciona jedinica, program, proces, aktivnost ili funkcija koja je predmet unutrašnje revizije;
- 24) **sukob interesa unutrašnjeg revizora** je situacija, aktivnost ili odnos koji utiče ili se čini da bi mogao da utiče na sposobnost unutrašnjeg revizora da objektivno izvršava svoje obaveze.

II. UPRAVLJANJE

Organ upravljanja

Član 5

Organ upravljanja uspostavlja procese i strukture u subjektu, usmjerava subjekat i vrši nadzor nad poslovanjem subjekta javnog sektora obezbjeđujući integritet, transparentnost i tačno izvještavanje.

Organ upravljanja je odgovoran javnosti za upravljanje subjektom i ostvarivanje ciljeva subjekta.

Obaveze organa upravljanja

Član 6

Organ upravljanja dužan je da:

- 1) utvrdi strategiju, ciljeve i resurse koji obezbjeđuju ostvarenje misije subjekta;
- 2) kreira kulturu koja podstiče integritet i etičke vrijednosti, odgovornost i usklađenost kroz utvrđivanje politika i praksi;
- 3) utvrdi organizacionu strukturu i procese;
- 4) vrši nadzor nad: zakonitošću poslovanja subjekta, sprovođenjem strategije i ostvarivanjem ciljeva subjekta, upravljanjem rizicima i efektivnošću unutrašnje kontrole kroz utvrđenu formu i učestalost izvještavanja;
- 5) usvaja izvještaje rukovodioca subjekta;
- 6) uspostavi funkciju unutrašnje revizije u subjektu.

Organ upravljanja radi vršenja nadzora iz stava 1 tačka 5 ovog člana može da obrazuje i određene odbore ili tijela.

Obaveze i odgovornosti organa upravljanja odnosno rukovodioca subjekta u vezi sa funkcijom unutrašnje revizije

Član 7

Kako bi funkcija unutrašnje revizije dala doprinos ostvarivanju ciljeva subjekta i bila usklađena sa Globalnim standardima unutrašnje revizije (IIA) i ovim zakonom, organ upravljanja dužan je da:

- 1) rasporedi, odnosno imenuje rukovodioca jedinice za unutrašnju reviziju;
- 2) utvrdi povelju unutrašnje revizije;
- 3) razmatra sa rukovodiocem jedinice za unutrašnju reviziju, ovlašćenja i dužnosti unutrašnje revizije;
- 4) kreira kulturu koja podržava funkciju unutrašnje revizije u okviru subjekta;

- 5) pruža podršku rukovodiocu jedinice za unutrašnju reviziju, kroz redovnu i direktnu komunikaciju;
- 6) periodično se sastaje sa rukovodiocem jedinice za unutrašnju reviziju;
- 7) najmanje jednom godišnje razmatra sa rukovodiocem jedinice za unutrašnju reviziju da li su resursi unutrašnje revizije dovoljni za ispunjenje svrhe i planova unutrašnje revizije;
- 8) obezbjeđuje rukovodiocu jedinice za unutrašnju reviziju priliku da razmatra značajna i osjetljiva pitanja sa organom upravljanja;
- 9) obezbijedi unutrašnjoj reviziji dovoljno resursa za ispunjenje svrhe i planova unutrašnje revizije;
- 10) obezbijedi funkciji unutrašnje revizije neograničen pristup podacima, evidencijama, informacijama, osoblju i sredstvima subjekta;
- 11) obezbijedi blagovremeno sprovođenje preporuka unutrašnje revizije;
- 12) utvrdi Program obezbjeđenja i unapređenja kvaliteta rada unutrašnje revizije;
- 13) utvrdi Strateški plan unutrašnje revizije;
- 14) utvrdi Godišnji plan unutrašnje revizije.

Povelja unutrašnje revizije iz stava 1 tačka 2 ovog člana je interni akt koji potpisuju rukovodilac jedinice za unutrašnju reviziju i organ upravljanja, u kojem su utvrđeni svrha, ovlaštenja i dužnosti unutrašnje revizije, pozicija unutrašnje revizije, izvještavanje, obuhvat rada, vrste usluga i druga pitanja od značaja za unutrašnju reviziju, kao i obaveze i odgovornosti organa upravljanja odnosno rukovodioca subjekta u vezi sa unutrašnjom revizijom.

U državnim organima, ministarstvima, organima uprave, jedinicama lokalne samouprave obaveze i odgovornosti iz stava 1 ovog člana se odnose na rukovodioca subjekta.

Rukovodilac subjekta

Član 8

Rukovodilac subjekta predstavlja subjekat, upravlja resursima i rukovodi njegovim radom.

Rukovodilac subjekta odgovoran je za ostvarivanje ciljeva subjekta i upravljanje resursima na zakonit, ekonomičan, efikasan i efektivan način.

Rukovodilac subjekta odgovoran je organu upravljanja.

Rukovodioci u državnim organima, ministarstvima, organima uprave, jedinicama lokalne samouprave odgovorni su licu, odnosno organu u skladu sa zakonima kojima se uređuje vršenje poslova državne uprave, odnosno lokalne samouprave.

Rukovodilac subjekta dužan je da:

- 1) obezbijedi da su misija i osnovne vrijednosti saopštene svim zaposlenima u subjektu;
- 2) pripremi i sprovodi strategiju koja doprinosi ostvarenju misije subjekta, poštujući osnovne vrijednosti subjekta;
- 3) organizuje procese i usmjerava aktivnosti u subjektu radi ostvarivanja strategije i ciljeva subjekta;
- 4) jasno utvrdi ovlaštenja, dužnosti i odgovornosti svih zaposlenih za ostvarivanje strategije i ciljeva subjekta;
- 5) sprovodi utvrđene politke i obezbijedi poštovanje kulture posvećene integritetu i etičkim vrijednostima, odgovornosti i usklađenosti;
- 6) obezbijedi resurse rukovodiocima organizacionih jedinica za ostvarivanje ciljeva;
- 7) obezbijedi sprovođenje unutrašnje kontrole u subjektu;
- 8) utvrdi interna pravila za procese i aktivnosti u subjektu koji doprinose ostvarenju ciljeva subjekta;
- 9) upravlja resursima na zakonit, ekonomičan, efikasan i efektivan način;
- 10) upravlja rizicima subjekta;
- 11) upravlja ljudskim resursima;
- 12) uspostavi i obezbijedi redovnu i efikasnu vertikalnu i horizontalnu komunikaciju u subjektu, radi praćenja učinka i ostvarenih rezultata u realizaciji strategije i ciljeva subjekta, upravljanja rizicima, efektivnosti unutrašnje kontrole, kao i utrošenih resursa;
- 13) uspostavi linije izvještavanja, u slučaju otkrivanja nedostataka, grešaka, nepravilnosti, prevara ili nedozvoljenih radnji pri upravljanju i korišćenju resursa uključujući učestalost i način izvještavanja;

- 14) izvještava organ upravljanja o realizaciji strategije i ciljeva, kao i drugim pitanjima od značaja za subjekat.

Prenošenje ovlašćenja

Član 9

Radi jačanja odgovornosti za ostvarivanje ciljeva subjekta, odnosno organizacionih jedinica, rukovodilac subjekta treba, tamo gdje je primjenjivo u skladu sa zakonom, rješenjem da prenese ovlašćenja na rukovodioce organizacionih jedinica ili druge zaposlene u subjektu za donošenje odluka i upravljanje resursima iz nadležnosti organizacionih jedinica.

Lice na koje je prenijeto ovlašćenje iz stava 1 ovog člana odgovorno je za ostvarivanje ciljeva iz nadležnosti i dužno je da izvještava rukovodioca subjekta o sprovedenim aktivnostima i odlukama, na način i u roku koji je utvrđen tim ovlašćenjem.

Prenošenjem ovlašćenja iz stava 1 ovog člana ne isključuje se odgovornost rukovodioca subjekta.

Rukovodilac organizacione jedinice

Član 10

Rukovodilac organizacione jedinice rukovodi i organizuje rad u jednoj ili više organizacionih jedinica.

Rukovodilac organizacione jedinice odgovoran je rukovodiocu subjekta za ostvarivanje ciljeva organizacione jedinice i upravljanje dodijeljenim resursima na zakonit, ekonomičan, efikasan i efektivan način.

Rukovodilac organizacione jedinice dužan je da:

- 1) definiše ciljeve organizacione jedinice koji moraju biti usklađeni sa strategijom i ciljevima subjekta;
- 2) planira finansijske resurse za realizaciju ciljeva organizacione jedinice;
- 3) organizuje poslovne procese u organizacionoj jedinici i preduzima aktivnosti radi realizacije ciljeva organizacione jedinice;
- 4) upravlja resursima organizacione jedinice, u skladu sa ovlašćenjima;
- 5) upravlja rizicima, koji mogu uticati na ostvarivanje ciljeva organizacione jedinice;
- 6) sprovodi unutrašnju kontrolu u organizacionoj jedinici;
- 7) obezbijedi prikupljanje i obradu podataka radi kreiranja odgovarajućih, ažurnih, tačnih i blagovremenih informacija za donošenje odluka, kao i njihovu razmjenu na nivou organizacione jedinice i na nivou subjekta;
- 8) izvještava rukovodioca subjekta o planiranim i ostvarenim rezultatima, značajnim rizicima organizacione jedinice i angažovanim resursima organizacione jedinice.

Rukovodilac organizacione jedinice može da donese interna pravila za procese i aktivnosti koji doprinose ostvarenju ciljeva organizacione jedinice.

Bliži način upravljanja i rukovođenja propisuje organ državne uprave nadležan za poslove finansija (u daljem tekstu: Ministarstvo).

III. UNUTRAŠNJA KONTROLA

Svrha unutrašnje kontrole

Član 11

Unutrašnja kontrola je proces koji sprovode rukovodioci i zaposleni, kako bi se pružilo razumno uvjerenje da se u ostvarivanju misije subjekta postižu sljedeći ciljevi:

- 1) pravilno, ekonomično, efikasno i efektivno poslovanje;
- 2) jačanja odgovornosti za ostvarivanje ciljeva;
- 3) poštovanje važećih zakona i propisa;
- 4) zaštite resursa od gubitaka koji mogu nastati zbog neodgovarajućeg upravljanja i korišćenja resursa, neopravdanog trošenja, kao i drugih nepravilnosti i prevara.
- 5) potpuno i blagovremeno interno i eksterno finansijsko i nefinansijsko izvještavanje.

Unutrašnja kontrola obuhvata: organizacionu strukturu, standarde, politike, zadatke i druge mjere.

Unutrašnja kontrola sprovodi se u skladu sa ovim zakonom i okvirom za unutrašnju kontrolu, koji sadrži komponente koje doprinose ostvarivanju ciljeva subjekta, i to:

- 1) kontrolno okruženje;
- 2) procjena i upravljanje rizicima;
- 3) kontrolne aktivnosti;
- 4) informacije i komunikacija; i
- 5) praćenje.

Rukovodilac subjekta dužan je da obezbijedi pružanje stručne podrške i koordinaciju sprovođenja unutrašnje kontrole određivanjem lica ili tijela za koordinaciju.

Bliži način sprovođenja unutrašnje kontrole propisuje Ministarstvo.

Kontrolno okruženje

Član 12

Kontrolno okruženje obuhvata skup standarda, procesa i struktura koji se uspostavljaju u subjektu radi ostvarivanja ciljeva subjekta.

Procese, strukture i skup standarda uspostavljaju organ upravljanja, odnosno rukovodilac subjekta.

Procjena i upravljanje rizicima

Član 13

Procjena rizika je kontinuiran proces identifikacije i analize rizika koji mogu uticati na ostvarivanje ciljeva subjekta, kako bi se utvrdio način na koji će se upravljati njima.

Procjena rizika iz stava 1 ovog člana obuhvata:

- 1) identifikaciju rizika;
- 2) procjenu ozbiljnosti rizika i utvrđivanje prioriteta rizika;
- 3) određivanje odgovora na rizik;
- 4) evidentiranje rizika u registru rizika;
- 5) praćenje rizika i promjena koje mogu uticati na ostvarivanje ciljeva, kao i efektivnost unutrašnje kontrole; i
- 6) izvještavanje o rizicima.

Rukovodilac subjekta je dužan da obezbijedi pružanje stručne podrške i koordinaciju procesa upravljanja rizicima određivanjem lica ili tijela za koordinaciju procesa upravljanja rizicima.

Organ upravljanja, odnosno rukovodilac subjekta dužan je da donese politiku upravljanja rizicima.

Bliži način procjene i upravljanja rizicima propisuje Ministarstvo.

Kontrolne aktivnosti

Član 14

Kontrolne aktivnosti su mjere koje se kroz politike i interna pravila uspostavljaju i sprovode u subjektu, radi ublažavanja rizika na prihvatljiv nivo i ostvarivanja ciljeva subjekta.

Kontrolne aktivnosti obavljaju se na svim nivoima i najčešće uključuju, ali nijesu ograničene samo na:

- 1) razdvajanje dužnosti;
- 2) sistem dvojnog potpisa, kako bi se spriječilo da jedno lice istovremeno bude zaduženo i za odobravanje i za ovjeravanje, odnosno evidentiranje i kontrolu;
- 3) usklađivanje, odnosno usaglašavanje podataka;
- 4) provjere tačnosti, potpunosti i validnosti podataka;
- 5) nadzor nad funkcionisanjem aktivnosti koje se sprovode u subjektu.

Informacije i komunikacija

Član 15

Radi ostvarivanja ciljeva i upravljanja resursima potrebno je uspostaviti sistem za prikupljanje i razmjenu relevantnih, dovoljnih, tačnih, potpunih i blagovremenih informacija.

Informacije se mogu prikupiti iz internih i eksternih izvora.

Razmjena informacija vrši se u subjektu i van subjekta.

Praćenje

Član 16

Unutrašnja kontrola se prati kako bi se ocijenilo da li je, u periodu za koji se posmatra, svih pet komponenti unutrašnje kontrole uspostavljeno i da li su u funkciji ostvarenja ciljeva subjekta.

Praćenje unutrašnje kontrole u subjektu sprovodi se kontinuiranim i/ili periodičnim ocjenjivanjem unutrašnje kontrole.

Kontinuirane ocjene predstavljaju dio redovnih aktivnosti koje se sprovode u cilju dobijanja blagovremenih informacija o funkcionisanju unutrašnje kontrole na svim nivoima.

Periodične ocjene uključuju samoocjenu unutrašnje kontrole, ocjenu revizije ili drugi oblik nezavisne ocjene.

Ako se utvrde određene slabosti ili odstupanja u funkcionisanju unutrašnje kontrole, potrebno je donijeti plan za njihovo unapređenje.

Samoocjenu iz stava 4 ovog člana potrebno je vršiti u zavisnosti od ozbiljnosti rizika, rezultata kontinuiranih praćenja i drugih razmatranja, a najmanje jednom godišnje, u skladu sa metodologijom za samoocjenu unutrašnje kontrole koju propisuje Ministarstvo.

Izveštavanje o upravljanju i unutrašnjoj kontroli

Član 17

Rukovodilac subjekta dužan je da Ministarstvu dostavi godišnji izvještaj o aktivnostima na sprovođenju i unapređenju upravljanja i unutrašnje kontrole do kraja februara tekuće za prethodnu godinu.

Organi uprave izvještaj iz stava 1 ovog člana dostavljaju i nadležnom ministarstvu koje vrši nadzor nad njegovim radom, radi ispunjavanja obaveze iz člana 6 stav 1 tačka 4 ovog zakona.

Državne agencije, fondovi, pravna lica koje se finansiraju iz budžeta države, odnosno budžeta jedinice lokalne samouprave, nezavisna regulatorna tijela, privredna društva i druga pravna lica u kojima država ili jedinica lokalne samouprave, direktno ili indirektno, ima većinski vlasnički udio, izvještaj iz stava 1 ovog člana dostavljaju i organu upravljanja.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, pravna lica iz oblasti obrazovanja, zdravlja i rada koja se finansiraju iz budžeta Crne Gore, izvještaj iz stava 1 ovog člana dostavljaju nadležnom ministarstvu, radi ispunjavanja obaveza iz člana 6 stav 1 tačka 4 ovog zakona.

Sadržaj i obrazac izvještaja i način izveštavanja iz st. 1 i 3 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Stručno usavršavanje u oblasti upravljanja i unutrašnjih kontrola

Član 18

Rukovodioci i lica zadužena za pružanje stručne podrške za upravljanje rizicima i sprovođenje unutrašnje kontrole dužni su da se stručno usavršavaju u oblastima upravljanja, upravljanja rizicima i unutrašnje kontrole.

Stručno usavršavanje iz stava 1 ovog člana vrši se na osnovu:

- 1) programa obuke iz oblasti upravljanja i unutrašnjih kontrola, koje utvrđuje Ministarstvo u saradnji sa organom uprave nadležnim za upravljanje ljudskim resursima koji ga sprovodi i
- 2) učešća na obukama koje organizuju druge nacionalne i međunarodne strukovne organizacije.

Rukovodilac subjekta dužan je da Ministarstvu u okviru izvještaja iz člana 17 ovog zakona dostavi informaciju o stručnom usavršavanju lica iz stava 1 ovog člana.

IV. UNUTRAŠNJA REVIZIJA

Svrha unutrašnje revizije

Član 19

Unutrašnja revizija se uspostavlja i obavlja u subjektu, radi pružanja usluga uvjeravanja i savjetodavnih usluga radi dodavanja vrijednosti i unapređenja poslovanja subjekta.

Pružanjem usluga uvjeravanja unutrašnji revizori obavljaju objektivno ispitivanje dokaza u svrhu obezbjeđivanja ocjene upravljanja, upravljanja rizicima i unutrašnjih kontrola.

Pružanjem savjetodavnih usluga, unutrašnji revizori daju savjete organu upravljanja, rukovodiocu subjekta odnosno rukovodiocima organizacionih jedinica bez davanja uvjeravanja ili preuzimanja odgovornosti rukovodstva.

Unutrašnja revizija se vrši primjenom sistematičnog, disciplinarnog pristupa u ocjeni i unaprijeđenju efektivnosti procesa upravljanja, upravljanja rizicima i unutrašnje kontrole.

Ako se unutrašnjom revizijom utvrdi da treba izvršiti unaprijeđenje upravljanja, upravljanja rizicima i unutrašnje kontrole, unutrašnja revizija daje preporuke i savjete za njihovo unaprijeđenje.

Uspostavljanje unutrašnje revizije

Član 20

Unutrašnja revizija uspostavlja se:

- 1) organizovanjem organizacione jedinice za unutrašnju reviziju u okviru subjekta javnog sektora, koja je neposredno odgovorna organu upravljanja, odnosno rukovodiocu subjekta; ili
- 2) obavljanjem unutrašnje revizije od strane jedinice za unutrašnju reviziju drugog subjekta javnog sektora, na osnovu sporazuma o povjeravanju poslova unutrašnje revizije, uz prethodnu saglasnost Ministarstva; ili
- 3) osnivanjem zajedničke jedinice za unutrašnju reviziju, uz prethodnu saglasnost Ministarstva.

Jedinica za unutrašnju reviziju subjekta koji vrši nadzor nad drugim subjektom (uključujući i pravna lica u kojima država ili jedinica lokalne samouprave ima većinski vlasnički udio) vrši unutrašnju reviziju i kod tog subjekta, ako nema uspostavljenu jedinicu za unutrašnju reviziju u skladu sa stavom 1 ovog člana.

Jedinica za unutrašnju reviziju mora da ima najmanje tri unutrašnja revizora uključujući rukovodioca jedinice za unutrašnju reviziju.

Izuzetno od stava 3 ovog člana, jedinica za unutrašnju reviziju može da ima najmanje dva unutrašnja revizora uključujući rukovodioca jedinice za unutrašnju reviziju, u jedinicama lokalne samouprave koje imaju ispod 10.000 stanovnika.

Bliži način organizovanja, finansiranja, izveštavanja i druga pitanja od značaja za funkcionisanje unutrašnje revizije iz stava 1 tač. 2 i 3 ovog člana uređuje se sporazumom odnosno ugovorom između subjekata koji uspostavljaju unutrašnju reviziju na jedan od ovih načina.

Bliži način uspostavljanja unutrašnje revizije propisuje Vlada Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada).

Uspostavljanje unutrašnje revizije u privrednim društvima u kojima država ili jedinica lokalne samouprave, direktno ili indirektno, ima većinski vlasnički udio

Član 21

Privredna društva u kojima država ili jedinice lokalne samouprave imaju, direktno ili indirektno, većinski vlasnički udio, a koja su u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo, razvrstana kao velika i srednja pravna lica, dužna su da uspostave organizacionu jedinicu za unutrašnju reviziju u okviru privrednog društva, koja je neposredno odgovorna organu upravljanja.

Jedinica za unutrašnju reviziju u velikom pravnom licu mora da ima najmanje tri unutrašnja revizora uključujući rukovodioca jedinice za unutrašnju reviziju dok jedinica za unutrašnju reviziju u srednjim pravnim licima može da ima najmanje dva unutrašnja revizora uključujući rukovodioca jedinice za unutrašnju reviziju.

Privredna društva u kojima država ili jedinice lokalne samouprave, direktno ili indirektno, imaju većinski vlasnički udio, a koja su u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo, razvrstana kao mikro i mala pravna lica dužna su da uspostave unutrašnju reviziju:

- 1) organizovanjem organizacione jedinice za unutrašnju reviziju, od najmanje dva unutrašnja revizora uključujući rukovodioca jedinice za unutrašnju reviziju, u okviru privrednog društva koja je neposredno odgovorna organu upravljanja; ili
- 2) obavljanjem unutrašnje revizije od strane jedinice za unutrašnju reviziju drugog pravnog lica, na osnovu sporazuma o povjeravanju poslova unutrašnje revizije uz prethodnu saglasnost Ministarstva; ili
- 3) obavljanjem unutrašnje revizije od strane jedinice za unutrašnju reviziju iz člana 20 stav 2 ovog zakona; ili
- 4) osnivanjem zajedničke jedinice za unutrašnju reviziju, uz prethodnu saglasnost Ministarstva.

Odluku o načinu uspostavljanja unutrašnje revizije iz stava 3 ovog člana donosi organ upravljanja prema procjeni opravdanosti uzimajući u obzir: visinu prihoda i rashoda, broj zaposlenih, vrijednost finansijskih transakcija, strateški i razvojni značaj subjekta.

Bliži način organizovanja, finansiranja, izvještavanja i druga pitanja od značaja za funkcionisanje unutrašnje revizije iz stava 3 tač. 2 i 4 ovog člana uređuje se sporazumom odnosno ugovorom između subjekata koji uspostavljaju unutrašnju reviziju na jedan od ovih načina.

Nezavisnost unutrašnje revizije

Član 22

Organ upravljanja odgovoran je za uspostavljanje jedinice za unutrašnju reviziju koja je funkcionalno nezavisna i organizaciono odvojena od drugih organizacionih jedinica subjekta.

Funkcionalna nezavisnost iz stava 1 ovog člana ostvaruje se objektivnim, stručnim, nezavisnim obavljanjem unutrašnje revizije i direktnim izvještavanjem organa upravljanja odnosno rukovodioca subjekta od strane rukovodioca jedinice za unutrašnju reviziju.

Rukovodilac jedinice za unutrašnju reviziju neposredno je odgovoran organu upravljanja odnosno rukovodiocu subjekta u državnim organima, ministarstvima, organima uprave i jedinicama lokalne samouprave.

Na rad i odlučivanje rukovodioca jedinice za unutrašnju reviziju i unutrašnjih revizora ne smije se vršiti uticaj.

Rukovodilac jedinice za unutrašnju reviziju i unutrašnji revizor ne mogu da budu otpušteni ili raspoređeni na drugo radno mjesto zbog iznošenja činjeničnog stanja ili davanja preporuka.

Rukovodilac jedinice za unutrašnju reviziju i unutrašnji revizor mogu da obavljaju samo poslove unutrašnje revizije.

Sukob interesa

Član 23

Rukovodilac jedinice za unutrašnju reviziju i unutrašnji revizor dužni su da poslove iz svoje nadležnosti vrše na način da javni interes odnosno interes subjekta ne podrede privatnom, kao i da ne izazovu sukob interesa u vršenju funkcije unutrašnje revizije.

Postupanje u slučaju sukoba interesa

Član 24

Ako rukovodilac jedinice za unutrašnju reviziju, u bilo kom trenutku uvidi postojanje sukoba interesa, dužan je da, bez odlaganja, obavijesti rukovodioca subjekta odnosno organ upravljanja, o postojanju sukoba njegovih ličnih i poslovnih interesa.

Ako unutrašnji revizor, u bilo kom trenutku uvidi postojanje sukoba interesa, dužan je da, bez odlaganja, obavijesti rukovodioca jedinice za unutrašnju reviziju o postojanju sukoba njegovih ličnih i poslovnih interesa.

Unutrašnji revizor ne može pružati usluge uvjeravanja za aktivnosti za koje je bio odgovoran u toku prethodnih 12 mjeseci.

Ako rukovodilac subjekta, odnosno organ upravljanja procijeni da sukob interesa rukovodioca jedinice za unutrašnju reviziju može biti od uticaja na objektivnost unutrašnje revizije može odrediti drugog unutrašnjeg revizora za obavljanje poslova rukovodioca jedinice za unutrašnju reviziju odnosno angažmana.

U slučaju sukoba interesa unutrašnjeg revizora, rukovodilac jedinice za unutrašnju reviziju odrediće drugog unutrašnjeg revizora za vršenje poslova odnosno angažmana.

Zvanja unutrašnjeg revizora

Član 25

Poslove unutrašnje revizije mogu da obavljaju unutrašnji revizori u sljedećim zvanjima:

- 1) rukovodilac jedinice za unutrašnju reviziju;
- 2) viši unutrašnji revizor;
- 3) stariji unutrašnji revizor; i
- 4) mlađi unutrašnji revizor.

Uslovi za obavljanje poslova unutrašnje revizije

Član 26

Rukovodilac jedinice za unutrašnju reviziju može da bude lice koje, pored opštih uslova utvrđenih zakonom kojim se uređuju prava i obaveze zaposlenih ima: najmanje VIII nivo nacionalnog okvira kvalifikacije obrazovanja, najmanje pet godina radnog iskustva na poslovima u nivou te kvalifikacije obrazovanja od čega najmanje tri godine na poslovima revizije i sertifikat unutrašnjeg revizora u javnom sektoru.

Viši unutrašnji revizor može da bude lice koje, pored opštih uslova utvrđenih zakonom, kojim se uređuju prava i obaveze zaposlenih ima: najmanje VIII nivo nacionalnog okvira kvalifikacije obrazovanja, najmanje pet godina radnog iskustva na poslovima u nivou te kvalifikacije obrazovanja od čega najmanje dvije godine na poslovima revizije i sertifikat unutrašnjeg revizora u javnom sektoru.

Stariji unutrašnji revizor može da bude lice koje, pored opštih uslova utvrđenih zakonom kojim se uređuju prava i obaveze zaposlenih ima: najmanje VIII nivo nacionalnog okvira kvalifikacije obrazovanja, najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima u nivou te kvalifikacije obrazovanja od čega najmanje jednu godinu na poslovima revizije, računovodstveno-fnansijskim poslovima ili poslovima iz oblasti koje su u nadležnosti subjekta i sertifikat unutrašnjeg revizora u javnom sektoru.

Mlađi unutrašnji revizor može da bude lice koje, pored opštih uslova utvrđenih zakonom kojim se uređuju prava i obaveze zaposlenih ima: najmanje VIII nivo nacionalnog okvira kvalifikacije obrazovanja, najmanje dvije godine radnog iskustva na poslovima u nivou te kvalifikacije obrazovanja i sertifikat unutrašnjeg revizora u javnom sektoru.

Izuzetno od st. 2, 3 i 4 ovog člana lice može da zasnuje radni odnos, odnosno da bude raspoređeno i bez sertifikata unutrašnjeg revizora u javnom sektoru ako sertifikat stekne u roku od dvije godine od dana zasnivanja radnog odnosa, odnosno raspoređivanja na radno mjesto unutrašnjeg revizora.

Sticanje sertifikata za unutrašnjeg revizora u javnom sektoru

Član 27

Sertifikat za unutrašnjeg revizora u javnom sektoru stiče se u skladu sa Programom sertifikacije za unutrašnjeg revizora u javnom sektoru.

Program iz stava 1 ovog člana utvrđuje Ministarstvo, a realizuje organ uprave nadležan za upravljanje ljudskim resursima u saradnji sa Ministarstvom.

Za pohađanje Programa iz stava 1 ovog člana može da se prijavi lice koje ispunjava sljedeće uslove:

- 1) ima najmanje VIII nivo nacionalnog okvira kvalifikacije obrazovanja, i
- 2) ima najmanje dvije godine radnog iskustva na poslovima u nivou kvalifikacije obrazovanja iz tačke 1 ovog stava.

Lice koje ispunjava uslove iz stava 3 ovog člana dužno je da podnese organu uprave iz stava 2 ovog člana zahtjev za pohađanje Programa i dostavi dokaze o ispunjenosti propisanih uslova.

Sertifikat za unutrašnjeg revizora u javnom sektoru mogu steći kandidati koji uspješno završe Program iz stava 1 ovog člana, a koji obuhvata:

- 1) teorijsku obuku;
- 2) praktičnu obuku;
- 3) usmeni ispit.

Teorijska obuka iz stava 5 tačka 1 ovog člana obuhvata pohađanje predavanja kao i teorijsku provjeru znanja iz predmeta predviđenih Programom iz stava 1 ovog člana.

Kandidat koji uspješno završi teorijsku obuku, dužan je da završi praktičnu obuku uz nadzor mentora u skladu sa Programom iz stava 1 ovog člana.

Nakon završene teorijske i praktične obuke, kandidat je dužan da položi usmeni ispit.

Teorijsku provjeru znanja i usmeni ispit kandidati polažu pred komisijom za polaganje ispita za unutrašnjeg revizora u javnom sektoru (u daljem tekstu: Komisija) koju obrazuje Ministarstvo.

Nakon položenog ispita iz stava 8 ovog člana Ministarstvo izdaje sertifikat za unutrašnjeg revizora u javnom sektoru.

Bliži sadržaj programa obuke iz stava 5 ovog člana, način sprovođenja i finansiranje obuka, polaganje ispita i visina naknade, način ocjenjivanja kandidata i obrazac sertifikata unutrašnjeg revizora u javnom sektoru propisuje Ministarstvo.

Komisija za polaganje ispita za unutrašnjeg revizora u javnom sektoru

Član 28

Komisiju za polaganje ispita za unutrašnjeg revizora u javnom sektoru čine predsjednik i četiri člana.

Stručno-administrativne poslove za Komisiju obavlja sekretar Komisije koji se određuje rješenjem o obrazovanju Komisije.

Članovima i sekretaru Komisije pripada naknada koja se obezbjeđuje iz budžeta Crne Gore.

Za člana Komisije može biti imenovano lice, koje:

- 1) najmanje VIII nivo nacionalnog okvira kvalifikacije obrazovanja,
- 2) ima najmanje pet godina radnog iskustva na poslovima računovodstva, revizije, finansija ili pravnim poslovima,
- 3) nije osuđivano za krivično djelo koje ga čini nedostojnim za obavljanje poslova iz nadležnosti Komisije.

Najmanje dva člana Komisije moraju imati iskustvo od najmanje pet godina iz oblasti unutrašnje revizije.

Bliže način rada Komisije za polaganje ispita za unutrašnjeg revizora propisuje Ministarstvo.

Priznavanje sertifikata stečenog na osnovu međunarodnog ili drugog programa

Član 29

Sertifikat za unutrašnjeg revizora u javnom sektoru može se izdati licu koje ima sertifikat za unutrašnjeg revizora koji je izdat od nadležnog organa druge države ili nadležne organizacije u skladu sa međunarodnim ili drugim programom koji je ekvivalentan programu iz člana 27 ovog zakona, kao i licu koje je steklo sertifikat za unutrašnjeg revizora izdat od strane ovlašćenog predstavništva Instituta internih revizora (IIA), pod uslovom da položi teorijsku provjeru znanja za predmet koji se odnosi na poznavanje nacionalnog zakonodavstva, završi praktičnu obuku i položi usmeni ispit iz člana 27 ovog zakona.

Dokumentaciju potrebnu za priznavanje sertifikata, postupak izdavanja sertifikata i visinu naknade propisuje Ministarstvo.

Profesionalno usavršavanje sertifikovanih unutrašnjih revizora

Član 30

Radi održavanja, odnosno unapređenja znanja i stručnih vještina sertifikovani unutrašnji revizori dužni su da se profesionalno usavršavaju.

Organ upravljanja odnosno rukovodilac subjekta na predlog rukovodioca jedinice za unutrašnju reviziju donosi godišnji plan kontinuiranog profesionalnog usavršavanja, najkasnije do kraja tekuće za narednu godinu.

Profesionalno usavršavanje sertifikovanih unutrašnjih revizora iz stava 1 ovog člana vrši se na osnovu:

- 1) programa profesionalnog usavršavanja sertifikovanih unutrašnjih revizora u javnom sektoru, koje sprovodi organ uprave nadležan za upravljanje ljudskim resursima u saradnji sa Ministarstvom, i
- 2) učešća na obukama koje organizuju druge nacionalne i međunarodne strukovne organizacije, kao i na ostale načine propisane propisom iz stava 7 ovog člana.

Sertifikovani unutrašnji revizor raspoređen na poslovima unutrašnje revizije privremeno gubi pravo na potpisivanje izvještaja o revizorskom angažmanu na period od godinu dana ako se ne usavršava u skladu sa stavom 3 ovog člana.

Rok iz stava 4 ovog člana može da se produžava sve dok unutrašnji revizor ne dostavi dokaz da je obavio profesionalno usavršavanje u skladu sa ovim zakonom.

Ministarstvo vodi evidenciju o profesionalnom usavršavanju iz stava 3 tačka 1 ovog člana.

Način profesionalnog usavršavanja sertifikovanih unutrašnjih revizora, način finansiranja programa iz stava 3 tačka 1 ovog člana, način vođenja i sadržaj evidencije iz stava 6 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Programski savjet

Član 31

Radi praćenja i unapređenja prakse unutrašnje revizije u javnom sektoru Crne Gore, a naročito radi praćenja Programa sertifikacije za unutrašnjeg revizora u javnom sektoru i Programa profesionalnog usavršavanja sertifikovanih unutrašnjih revizora u javnom sektoru, Ministarstvo obrazuje Programski savjet.

Programski savjet čine predsjednik i četiri člana koje imenuje Ministar finansija, a kojih dva člana se imenuju na predlog organ uprave nadležan za upravljanje ljudskim resursima, a tri na predlog Ministarstva.

Stručno-administrativne poslove za Programski savjet obavlja sekretar koji se određuje rješenjem o obrazovanju Programskog savjeta.

Članovima i sekretaru Programskog savjeta pripada naknada koja se obezbjeđuje iz budžeta Crne Gore.

Za člana Programskog savjeta može biti imenovano lice, koje:

- 1) najmanje VIII nivo nacionalnog okvira kvalifikacije obrazovanja,
- 2) ima najmanje pet godina radnog iskustva na poslovima računovodstva, revizije, finansija ili pravnim poslovima,
- 3) nije osuđivano za krivično djelo koje ga čini nedostojnim za obavljanje poslova iz nadležnosti Programskog savjeta

Najmanje dva člana Programskog savjeta moraju imati iskustvo od najmanje pet godina iz oblasti unutrašnje revizije.

U obavljanju poslova iz stava 1 ovog člana, Programski savjet:

- 1) prati usklađenost sadržine Programa sertifikacije za unutrašnjeg revizora u javnom sektoru sa nacionalnim i međunarodnim propisima i vrši konačnu evaluaciju njegovog sprovođenja i daje predloge za njegovo unapređenje;
- 2) prati efektivnost Programa profesionalnog usavršavanja sertifikovanih unutrašnjih revizora u javnom sektoru, vrši konačnu evaluaciju njegovog sprovođenja i daje predloge za njegovo unapređenje;
- 3) utvrđuje kalendare obuka za Program sertifikacije za unutrašnjeg revizora u javnom sektoru i Program profesionalnog usavršavanja sertifikovanih unutrašnjih revizora u javnom sektoru;
- 4) vrši izbor predavača, sa liste predavača, za realizaciju programa iz stava 1 ovog člana;
- 5) razmatra ispunjenost uslova iz dokumentacije kandidata koji se prijavljuju za pohađanje Programa sertifikacije za unutrašnjeg revizora u javnom sektoru i sačinjava konačnu listu kandidata;
- 6) razmatra eventualne zahtjeve kandidata prilikom realizacije programa iz stava 1 ovog člana;
- 7) vrši i druge poslove od značaja za ostvarivanje i unapređenje prakse unutrašnje revizije u javnom sektoru.

Programski savjet donosi poslovnik o radu, kojim bliže uređuje organizaciju i način rada.

Programski savjet je dužan da donese godišnji plan rada, najkasnije do kraja tekuće za sledeću godinu.

Programski savjet je dužan da priprema godišnji izvještaj o radu koji dostavlja Ministarstvu, najkasnije do kraja marta tekuće za prethodnu godinu.

Planiranje poslova unutrašnje revizije

Član 32

Poslovi unutrašnje revizije planiraju se i obavljaju na osnovu:

- 1) strateškog plana unutrašnje revizije;
- 2) godišnjeg plana unutrašnje revizije; i
- 3) plana pojedinačnog revizorskog angažmana.

Strateški plan unutrašnje revizije priprema i predlaže rukovodilac jedinice za unutrašnju reviziju.

Godišnji plan unutrašnje revizije priprema i predlaže rukovodilac jedinice za unutrašnju reviziju, na osnovu procjene rizika.

Strateški plan unutrašnje revizije utvrđuje se za period od tri godine.

Na osnovu strateškog plana unutrašnje revizije utvrđuje se godišnji plan unutrašnje revizije koji se zasniva na dokumentovanoj procjeni rizika radi određivanja prioriteta u skladu sa poslovnim ciljevima subjekta.

Strateški plan unutrašnje revizije utvrđuje se do kraja godine u kojoj ističe period na koji je donijet, a godišnji plan unutrašnje revizije do kraja tekuće za narednu godinu.

Godišnji plan unutrašnje revizije za subjekte koji su uspostavili unutrašnju reviziju na osnovu sporazuma o povjeravanju poslova unutrašnje revizije, utvrđuje organ upravljanja subjekta odnosno rukovodilac subjekta koji je povjerio poslove unutrašnje revizije.

Plan pojedinačnog revizorskog angažmana izrađuje unutrašnji revizor, a utvrđuje rukovodilac jedinice za unutrašnju reviziju.

Bliži način planiranja i sadržaj planova iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Obavljanje poslova unutrašnje revizije

Član 33

Unutrašnja revizija obavlja se u skladu sa ovim zakonom i metodologijom rada unutrašnje revizije koja se donosi u skladu sa međunarodnim okvirom profesionalne prakse, odnosno Globalnim standardima unutrašnje revizije (IIA) koje objavljuje Institut internih revizora (IIA).

Rukovodilac jedinice za unutrašnju reviziju treba da dodatno razvije sopstvenu metodologiju prilagođenu specifičnim zahtjevima subjekta javnog sektora, koja mora da bude u skladu sa metodologijom iz stava 3 ovog člana.

Metodologiju rada unutrašnje revizije propisuje Ministarstvo.

Indikator prevare

Član 34

Ako tokom sprovođenja angažmana unutrašnje revizije, dođe do saznanja da određene aktivnosti u subjektu javnog sektora ukazuju na postojanje sumnji za sticanje protivpravne imovinske koristi, unutrašnji revizor dužan je da o tome obavijesti rukovodioca jedinice za unutrašnju reviziju i da nastavi sprovođenje revizije u dijelu za koji nije utvrdio postojanje te sumnje.

Rukovodilac jedinice za unutrašnju reviziju obavještava rukovodioca subjekta, odnosno organ upravljanja o saznanjima iz stava 1 ovog člana.

Izveštavanje o rezultatima pojedinačnih angažmana

Član 35

Unutrašnji revizor sačinjava revizorski izvještaj u formi nacrtu koji se dostavlja odgovornom licu u subjektu revizije, kod kojeg je izvršen revizorski angažman, radi izjašnjavanja na navode iz nacrtu izvještaja.

Izjašnjenje na nacrt revizorskog izvještaja, odgovorno lice iz stava 1 ovog člana dostavlja rukovodiocu jedinice za unutrašnju reviziju u roku od deset dana od dana prijema nacrtu izvještaja.

Nakon razmatranja izjašnjenja na nacrt izvještaja, komunikacije i obavljenog završnog sastanka sa odgovornim licem u subjektu u kojem je sproveden revizorski angažman, unutrašnji revizor i rukovodilac jedinice za unutrašnju reviziju pripremaju predlog konačnog revizorskog izvještaja, koji rukovodilac jedinice za unutrašnju reviziju dostavlja organu upravljanja odnosno odgovornom licu subjekta revizije zajedno sa predlogom akcionog plana za sprovođenje preporuka, ako su date preporuke.

Organ upravljanja odnosno rukovodilac subjekta utvrđuje i potpisuje akcioni plan za sprovođenje preporuka koji čini sastavni dio konačnog revizorskog izvještaja i dostavlja ga rukovodiocu jedinice za unutrašnju reviziju u roku od osam dana od dana prijema predloga konačnog revizorskog izvještaja i akcionog plana.

Konačni revizorski izvještaj potpisuju i rukovodilac jedinice za unutrašnju reviziju i unutrašnji revizor.

Izveštaj angažmana uvjeravanja iz stava 4 ovog člana naročito sadrži cilj, obuhvat, rezultate revizije i akcioni plan za sprovođenje prihvaćenih preporuka, ukoliko su date preporuke.

Bliži sadržaj revizorskog izvještaja i način izveštavanja propisuje Ministarstvo.

Praćenje sprovođenja preporuka

Član 36

Rukovodilac jedinice za unutrašnju reviziju dužan je da prati sprovođenje preporuka unutrašnje revizije utvrđenih akcionim planom.

Bliži način praćenja sprovođenja preporuka unutrašnje revizije propisuje Ministarstvo.

Izvjestavanje o radu unutrašnje revizije

Član 37

Rukovodilac subjekta u subjektima u kojima je uspostavljena funkcija unutrašnje revizije organizovanjem organizacione jedinice za unutrašnju reviziju u subjektu, dužan je da Ministarstvu dostavi godišnji izvještaj o radu unutrašnje revizije i izvršenju godišnjeg plana unutrašnje revizije.

Godišnji izvještaj iz stava 1 ovog člana Ministarstvu dostavlja rukovodilac subjekta u subjektu koji je uspostavio unutrašnju reviziju na osnovu sporazuma o povjeravanju poslova unutrašnje revizije, odnosno kome poslove unutrašnje revizije vrši jedinica za unutrašnju reviziju subjekta koji vrši nadzor nad njegovim radom.

Državne agencije, fondovi, pravna lica koja se finansiraju iz budžeta države, odnosno budžeta jedinice lokalne samouprave, nezavisna regulatorna tijela, privredna društva i druga pravna lica u kojima država ili jedinica lokalne samouprave, direktno ili indirektno, ima većinski vlasnički udio, izvještaj iz st. 1 odnosno 2 ovog člana dostavljaju i organu upravljanja.

Izvještaj iz st. 1, 2 i 3 ovog člana dostavlja se do kraja februara tekuće godine za prethodnu godinu.

Sadržaj izvještaja iz st. 1, 2 i 3 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Obaveze rukovodioca jedinice za unutrašnju reviziju

Član 38

Rukovodilac jedinice za unutrašnju reviziju dužan je da:

- 1) obezbijedi realizaciju planova unutrašnje revizije;
- 2) pripremi i podnose na donošenje organu upravljanja odnosno rukovodiocu subjekta nacrt povelje unutrašnje revizije;
- 3) pripremi i podnose na utvrđivanje strateški plan unutrašnje revizije;
- 4) pripremi i podnose na utvrđivanje godišnji plan unutrašnje revizije, koji je zasnovan na objektivnoj i dokumentovanoj procjeni rizika;
- 5) pripremi i dostavi radi donošenja organu upravljanja, odnosno rukovodiocu subjekta godišnji plan kontinuiranog profesionalnog usavršavanja unutrašnjih revizora do kraja tekuće za narednu godinu;
- 6) koordiniše i raspoređuje poslove unutrašnjim revizorima u skladu sa njihovim znanjima i vještinama;
- 7) utvrdi plan i program rada pojedinačnog revizorskog angažmana;
- 8) prati sprovođenje godišnjeg plana unutrašnje revizije;
- 9) vrši nadzor nad primjenom metodologije za rad unutrašnjih revizora;
- 10) prati sprovođenje preporuka iz konačnih revizorskih izvještaja;
- 11) obezbijedi profesionalno i stručno obavljanje poslova unutrašnje revizije;
- 12) pripremi i sprovodi program obezbjeđenja i unaprijeđenja kvaliteta unutrašnje revizije;
- 13) vrši stalni nadzor nad radom unutrašnjih revizora;
- 14) predloži rukovodiocu subjekta angažovanje stručnjaka čija su posebna znanja i vještine potrebne u postupku obavljanja revizorskog angažmana, ako je to neophodno.

Prilikom pripreme akata iz stava 1 tač. 2, 3, 4 i 12 ovog člana neophodno je njihovo usaglašavanje sa rukovodiocem subjekta odnosno organom upravljanja.

Rukovodilac jedinice za unutrašnju reviziju dužan je da akta iz stava 1 tač. 2, 3, 4, 5 i 12 ovog člana dostavi na zahtjev Ministarstva u štampanom obliku i elektronskim putem.

Obaveze rukovodioca jedinice za unutrašnju reviziju za izvještavanje

Član 39

Rukovodilac jedinice za unutrašnju reviziju dužan je da organu upravljanja odnosno rukovodiocu subjekta dostavi:

- 1) revizorski izvještaj o obavljenom pojedinačnom revizorskom angažmanu;
- 2) periodični izvještaj o sprovođenju prihvaćenih preporuka datih u revizorskom izvještaju; i
- 3) godišnji izvještaj o radu unutrašnje revizije i izvršenju godišnjeg plana revizije.

Dinamiku izvještavanja iz stava 1 tačka 2 ovog člana zajednički utvrđuju organ upravljanja odnosno rukovodilac subjekta i rukovodilac jedinice za unutrašnju reviziju.

Izvještaj iz stava 1 tačka 3 ovog člana sadrži informacije o rezultatima Programa obezbjeđenja i unapređenja kvaliteta.

Rukovodilac jedinice za unutrašnju reviziju dužan je da izvještaje iz stava 1 tač. 1, 2 i 3 ovog člana dostavi na zahtjev Ministarstva u štampanom obliku i elektronskim putem.

Povjerljivost

Član 40

Rukovodilac jedinice za unutrašnju reviziju, odnosno unutrašnji revizor dužan je da čuva tajnost podataka, informacija i dokumentacije do kojih dođe u obavljanju poslova i zadataka u skladu sa zakonom.

Način i roкове čuvanja dokumentacije iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Saradnja

Član 41

Rukovodilac jedinice za unutrašnju reviziju i unutrašnji revizor dužni su da u obavljanju poslova unutrašnje revizije sarađuju sa Ministarstvom, Državnom revizorskom institucijom i Revizorskim tijelom.

Revizija programa i projekata koje finansira Evropska unija, odnosno drugi donatori

Član 42

Jedinica za unutrašnju reviziju dužna je da obavlja angažmane unutrašnje revizije kod subjekata i drugih korisnika koji sprovode programe i projekte koji se finansiraju iz sredstava fondova Evropske unije, odnosno drugih donatora.

Angažmani unutrašnje revizije programa i projekata koje finansira Evropska unija odnosno drugi donatori, obavlja se u skladu sa ovim zakonom, metodologijom rada unutrašnje revizije i potvrđenim međunarodnim ugovorima.

V. HARMONIZACIJA I KOORDINACIJA UPRAVLJANJA, UNUTRAŠNJE KONTROLE I UNUTRAŠNJE REVIZIJE U JAVNOM SEKTORU

Poslovi harmonizacije i koordinacije

Član 43

Harmonizaciju i koordinaciju razvoja upravljanja, unutrašnje kontrole i unutrašnje revizije u javnom sektoru vrši Ministarstvo.

Harmonizacija i koordinacija iz stava 1 ovog člana obuhvata:

- 1) pripremu zakona i drugih propisa za razvoj upravljanja, unutrašnje kontrole i unutrašnje revizije u javnom sektoru;
- 2) izradu metodoloških smjernica za uspostavljanje, sprovođenje i razvoj upravljanja, upravljanja rizicima i unutrašnje kontrole;
- 3) izradu metodologije rada unutrašnje revizije;
- 4) pripremu, organizovanje i sprovođenje programa obuke iz oblasti upravljanja i unutrašnje kontrole;
- 5) pripremu, organizovanje i sprovođenje programa sertifikacije za unutrašnjeg revizora u javnom sektoru iz člana 27 ovog zakona;
- 6) pripremu, organizovanje i sprovođenje programa profesionalnog usavršavanja sertifikovanih unutrašnjih revizora u javnom sektoru iz člana 30 ovog zakona;

- 7) vođenje registara lica zaduženih za pružanje stručne podrške za koordinaciju procesa upravljanja rizicima, lica zaduženih za koordinaciju uspostavljanja, sprovođenja, praćenja i kontinuirano unapređenje unutrašnje kontrole, jedinica za unutrašnju reviziju, sporazuma o povjeravanju poslova unutrašnje revizije, povelja unutrašnje revizije, raspoređenih unutrašnjih revizora, sertifikovanih unutrašnjih revizora i obuka unutrašnjih revizora;
- 8) sagledavanje kvaliteta upravljanja i unutrašnje kontrole kod subjekata radi unaprijeđenja metodologije i standarda rada;
- 9) sagledavanje kvaliteta rada unutrašnje revizije kod jedinica za unutrašnju reviziju radi unaprijeđenja metodologije i standarda rada;
- 10) koordinaciju aktivnosti jedinica za unutrašnju reviziju u subjektima u sprovođenju horizontalne revizije budžetskih sredstava i revizije fondova Evropske unije i drugih donatorskih sredstava;
- 11) saradnju sa profesionalnim organizacijama i institucijama iz oblasti upravljanja, unutrašnje kontrole i unutrašnje revizije u javnom sektoru; i
- 12) izvještavanje Vlade o upravljanju, unutrašnjoj kontroli i unutrašnjoj reviziji u javnom sektoru.

Odgovorno lice u subjektu dužno je da Ministarstvu dostavi podatke sa potrebnom dokumentacijom o licu ili tijelu zaduženom za pružanje stručne podrške za koordinaciju procesa upravljanja rizicima, licu ili tijelu zaduženom za koordinaciju uspostavljanja, sprovođenja, praćenja i kontinuirano unapređenje unutrašnje kontrole, o načinu vršenja unutrašnje revizije, unutrašnjim revizorima i povelji unutrašnje revizije.

O promjenama podataka iz stava 2 tačka 7 ovog člana, odgovorno lice u subjektu dužno je da obavijesti Ministarstvo, u roku od 15 dana od dana nastupanja promjene.

Sagledavanje kvaliteta iz stava 2 tač. 8 i 9 ovog člana vrši se u skladu sa propisanom metodologijom.

Način vođenja i sadržaj registara iz stava 2 tačka 7 ovog člana, potrebnu dokumentaciju iz stava 3 ovog člana i metodologiju iz stava 5 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Godišnji izvještaj o upravljanju, unutrašnjoj kontroli i unutrašnjoj reviziji u javnom sektoru

Član 44

Ministarstvo na osnovu izvještaja iz čl. 17 i 37 ovog zakona priprema godišnji konsolidovani izvještaj o upravljanju, unutrašnjoj kontroli i unutrašnjoj reviziji koji se dostavlja Vladi do kraja juna tekuće za prethodnu godinu.

VI. SPREČAVANJE I OTKLANJANJE RIZIKA OD NEPRAVILNOSTI I PREVARA

Postupanje po obavještenjima o sumnjama na nepravilnosti i prevaru

Član 45

Radi sprečavanja rizika od nepravilnosti i prevara organ upravljanja, odnosno rukovodilac subjekta dužan je da uspostavi sistem za prijem i postupanje po obavještenjima o sumnjama na nepravilnosti i prevaru u skladu sa zakonom kojim se uređuje sprečavanje korupcije.

VII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Donošenje podzakonskih akata

Član 46

Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja podzakonskih akata iz stava 1 ovog člana primjenjivaće se podzakonski akti donijeti na osnovu Zakona o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru ("Službeni list CG", broj 75/18), ako nijesu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Važenje sertifikata unutrašnjeg revizora i rješenja

Član 47

Sertifikati unutrašnjih revizora izdati unutrašnjim revizorima u skladu sa Zakonom o sistemu unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru ("Službeni list CG", br. 73/08, 20/11, 30/12 i 34/14) i

Zakonom o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru ("Službeni list CG", broj 75/18) ostaju na snazi i nakon stupanja na snagu ovog zakona.

Usklađivanje poslovanja

Član 48

Subjekti su dužni da usklade svoje poslovanje sa ovim zakonom u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Subjekti koji su zaključili sporazum o povjeravanju poslova unutrašnje revizije u skladu sa Zakonom o sistemu unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru ("Službeni list CG", br. 73/08, 20/11, 30/12 i 34/14) i Zakonom o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru ("Službeni list CG", broj 75/18), dužni su da u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona zaključe nove sporazume, uz prethodnu saglasnost Ministarstva ili uspostave funkciju unutrašnje revizije na način propisan ovim zakonom.

Jedinice za unutrašnju reviziju, koje su u trenutku stupanja na snagu ovog zakona, u postupku obavljanja revizorskih angažmana, po osnovu sporazuma o povjeravanju poslova unutrašnje revizije, dužne su da započete revizorske angažmane i završe u skladu sa važećim sporazumom.

Jedinice za unutrašnju reviziju, koje imaju zaključene sporazume o povjeravanju poslova unutrašnje revizije, u trenutku stupanja na snagu ovog zakona, dužne su da registre sa datim preporukama ustupe subjektima koji su im povjerili poslove unutrašnje revizije po osnovu sporazuma o povjeravanju poslova unutrašnje revizije.

Rukovodilac subjekta je u obavezi da taj registar prenese u dalju nadležnost rukovodiocu jedinice za unutrašnju reviziju subjekta sa kojim zaključuje novi sporazum o povjeravanju poslova unutrašnje revizije.

Prestanak važenja

Član 49

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru ("Službeni list CG", broj 75/18).

Stupanje na snagu

Član 50

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje zakona sadržan je u članu 16 tačka 5 Ustava Crne Gore, kojim je propisano da se zakonom utvrđuju druga pitanja od interesa za Crnu Goru.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Razlozi za donošenje zakona su usklađivanje sa preporukama Sigme i Evropske komisije u oblastima koje se odnose na principe upravljanja, unutrašnju kontrolu, upravljačku odgovornost i usklađivanje sa novim Globalnim standardima interne revizije (IIA).

III. USAGLAŠENOST SA EVROPSKIM ZAKONODAVSTVOM I POTVRĐENIM MEĐUNARODNIM KONVENCIJAMA

Ne postoje izvori prava Evropske unije, niti potvrđene međunarodne konvencije, sa kojima je potrebno usaglasiti ovaj zakon.

IV. OBRAZLOŽENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA ZAKONSKIH RJEŠENJA

Član 1 Ovim članom se definiše sadržina zakona.

Član 2 Ovim članom definišu se subjekti javnog sektora na koji se odnosi ovaj Zakon.

Član 3 Ovim članom definiše se upotreba rodno osjetljivog jezika.

Član 4 Ovim članom definišu se značenja pojedinih izraza.

Član 5 Ovim članom definiše se organ upravljanja u subjektima javnog sektora i odgovornost organa upravljanja.

Član 6 Ovim članom definišu se obaveze organa upravljanja.

Član 7 Ovim članom definiše se obaveze i odgovornosti organa upravljanja, odnosno rukovodioca subjekta za unutrašnju reviziju.

Član 8 Ovim članom definišu se obaveze i odgovornosti rukovodioca subjekta javnog sektora.

Član 9 Ovim članom propisuje se mogućnost za prenošenje ovlašćenja na rukovodioce organizacionih jedinica ili druge zaposlene u subjektu za donošenje odluka i upravljanje resursima, ali prenošenjem ovlašćenja ne isključuje se odgovornost organa upravljanja.

Član 10 Ovim članom propisuje se obaveze i odgovornosti rukovodioca organizacione jedinice za ostvarivanje ciljeva organizacione jedinice i subjekta.

Član 11 Ovim članom propisuje se svrha i okvir za unutrašnju kontrolu.

Član 12 Ovim članom propisuje se obuhvat kontrolnog okruženja.

Član 13 Ovim članom propisuje se način procjene i upravljanja rizicima i utvrđuje obaveza rukovodioca subjekta da odredi lice ili tijelo za pružanje stručne podrške i koordinaciju ovog procesa i dponese politiku upravljanja rizicima.

Član 14 Ovim članom propisuju se kontrolne aktivnosti radi ublažavanja rizika na prihvatljiv nivo i ostvarivanja ciljeva subjekta, kroz politike i pravila.

Član 15 Ovim članom propisuje se obaveza uspostavljanja efektivnog sistema za prikupljanje i razmjenu informacija u subjektu i van subjekta za realizaciju ciljeva i upravljanja resursima.

Član 16 Ovim članom propisuje se obaveza uspostavljanja kontinuiranog i periodičnog praćenja unutrašnje kontrole radi procjene efektivnosti funkcionisanja i obezbjeđenja pravovremenog ažuriranja unutrašnje kontrole.

Član 17 Ovim članom propisuje se obaveza rukovodiocu subjekta za dostavljanje godišnjeg izvještaja o aktivnostima na sprovođenju i unapređenju upravljanja i unutrašnje kontrole, najkasnije do kraja februara tekuće godine za prethodnu godinu, Ministarstvu finansija i nadležnim organima propisanih ovim članom.

Član 18 Ovim članom propisuje se obaveza rukovodiocima i licima zaduženim pružanje stručne podrške za upravljanje rizicima i uspostavljanje, sprovođenje, praćenje i kontinuirano unapređenje unutrašnje kontrole da se profesionalno usavršavaju u oblastima upravljanja, upravljanja rizicima i unutrašnje kontrole, kao i da o tome izvještavaju Ministarstvo.

Član 19 Ovim članom propisuje se svrha unutrašnje revizije kao aktivnost davanja nezavisnog i objektivnog uvjeravanja i pružanja savjetodavnih usluga u cilju doprinosa unaprijeđenju poslovanja subjekta.

Član 20 Ovim članom propisuju se tri načina uspostavljanja unutrašnje revizije u javnom sektoru i to kao posebne organizacione jedinice u subjektu, koja mora da ima najmanje tri unutrašnja revizora, povjeravanjem poslova jedinici za unutrašnju reviziju drugog subjekta, uz prethodnu saglasnost Ministarstva finansija ili osnivanjem zajedničke jedinice za unutrašnju reviziju uz prethodnu saglasnost Ministarstva finansija. Ovim članom je propisano i da jedinica za unutrašnju reviziju u okviru subjekta koji u skladu sa zakonom vrši nadzor nad drugim subjektom vrši unutrašnju reviziju i kod tog subjekta, ako nema uspostavljenu unutrašnju reviziju, kao i da vrši reviziju kod pravnih lica iz nadležnosti subjekta, čiji je osnivač država ili jedinica lokalne samouprave, odnosno u kojima država ili jedinica lokalne samouprave ima većinski vlasnički udio, ako nemaju uspostavljenu svoju jedinicu za unutrašnju reviziju.

Član 21 Ovim članom posebno se propisuju načini uspostavljanja revizije kod velikih, srednjih, malih i mikro pravnih lica, tako da velika i srednja pravna lica uspostavljaju organizacionu jedinicu za unutrašnju reviziju u okviru pravnog lica, koja je neposredno odgovorna rukovodiocu subjekta, a mala i mikro pravna lica na jedan od sljedećih načina: organizovanjem organizacione jedinice za unutrašnju reviziju, obavljanjem unutrašnje revizije od strane druge jedinice za unutrašnju reviziju, obavljanjem unutrašnje revizije od strane jedinice za unutrašnju reviziju iz člana 20 stav 2 ovog zakona ili osnivanjem zajedničke jedinice za unutrašnju reviziju uz prethodnu saglasnost Ministarstva finansija.

Član 22 Ovim članom propisuje se da jedinica za unutrašnju reviziju mora biti funkcionalna nezavisna i organizaciono odvojena od drugih organizacionih jedinica subjekta.

Član 23 Ovim članom propisuje se obaveza rukovodioca jedinice za unutrašnju reviziju i unutrašnjih revizora da ne izazovu sukob interesa u vršenju revizorske funkcije.

Član 24 Ovim članom propisuje se postupanje rukovodioca jedinice za unutrašnju reviziju odnosno unutrašnjih revizora u slučaju postojanja sukoba interesa.

Član 25 Ovim članom propisuju se zvanja unutrašnjih revizora u javnom sektoru.

Član 26 Ovim članom propisuju se uslovi za obavljanje poslova unutrašnje revizije u javnom sektoru za zvanja propisana članom 25. Zakona.

Član 27 Ovim članom propisuje se postupak i uslovi za sticanja sertifikata unutrašnjeg revizora u javnom sektoru, sadržaj i realizacija Programa sertifikacije za unutrašnjeg revizora u javnom sektoru, koji donosi

Ministarstvo finansija, a realizuje u saradnji sa organom uprave za ljudske resurse i polaganje ispita za unutrašnjeg revizora u javnom sektoru.

Član 28 Ovim članom propisuje se sastav Komisije za polaganje ispita za unutrašnjeg revizora i uslovi za imenovanje člana Komisije.

Član 29 Ovim članom propisuju se uslovi za priznavanje sertifikata unutrašnjeg revizora u javnom sektoru po zahtjevu lica kome je izdat od nadležnog organa druge države, ili nadležne organizacije u skladu sa međunarodnim ili drugim programom koji je ekvivalentan programu iz člana 27 ovog zakona.

Član 30 Ovim članom propisuje se obaveza profesionalnog usavršavanja sertifikovanih unutrašnjih revizora, radi održavanja i unapređenja teorijskog znanja i stručnih vještina na osnovu Programa profesionalnog usavršavanja sertifikovanih unutrašnjih revizora, koji donosi i sprovodi Ministarstvo finansija u saradnji sa organom uprave za ljudske resurse i godišnjeg plana kontinuiranog profesionalnog usavršavanja koje donosi organ upravljanja, odnosno rukovodilac subjekta na predlog rukovodioca jedinice za unutrašnju reviziju.

Član 31 Ovim članom propisuju se glavne nadležnosti Programskog savjeta, sastav Programskog savjeta i uslovi za imenovanje članova Programskog savjeta.

Član 32 Ovim članom propisuje se vrste planova koje pripremaju rukovodilac jedinice za unutrašnju reviziju odnosno unutrašnji revizori, odgovorna lica za pripremu planova unutrašnje revizije, kao i trajanje planova unutrašnje revizije.

Član 33 Ovim članom propisuje se obaveza unutrašnjim revizorima da poslove i angažmane unutrašnje revizije obavljaju u skladu sa ovim zakonom i metodologijom rada unutrašnje revizije.

Član 34 Ovim članom propisuje se način postupanja unutrašnjih revizora u slučaju da dođu do saznanja da određene aktivnosti u subjektu javnog sektora ukazuju na postojanje sumnji za sticanje protivpravne imovinske koristi.

Član 35 Ovim članom propisuje se način izvještavanja o rezultatima pojedinačnih angažmana unutrašnje revizije.

Član 36 Ovim članom propisuje se obaveza rukovodioca jedinice za unutrašnju reviziju za praćenje sprovođenja preporuka unutrašnje revizije.

Član 37 Ovim članom propisuje se obaveza rukovodioca subjekta u kojima je uspostavljena funkcija unutrašnje revizije, da Ministarstvu finansija dostave godišnji izvještaj o radu unutrašnje revizije i izvršenju godišnjeg plana. Ovim članom propisan je i rok za dostavu godišnjeg izvještaja.

Član 38 Ovim članom propisuje se obaveze rukovodioca jedinice za unutrašnju reviziju koje proističu iz njegovih nadležnosti prepoznatim Globalnim standardima unutrašnje revizije.

Član 39 Ovim članom propisuje se obaveze rukovodioca jedinice za unutrašnju reviziju koje se posebno odnose na izvještavanje.

Član 40 Ovim članom propisuje se obaveza rukovodiocu jedinice za unutrašnju reviziju odnosno unutrašnjem revizoru da čuva tajnost podataka, informacija i dokumentacije do kojih dođe prilikom obavljanja poslova unutrašnje revizije.

Član 41 Ovim članom propisuje se obaveza rukovodiocu jedinice za unutrašnju reviziju odnosno unutrašnjem revizoru da u obavljanju poslova sarađuju sa Ministarstvom finansija, Državnom revizorskom institucijom i Revizorskim tijelom.

Član 42 Ovim članom propisuje se da je jedinica za unutrašnju reviziju dužna je da obavlja angažmane unutrašnje revizije kod subjekata i drugih korisnika koji sprovode programe i projekte koji se finansiraju iz sredstava fondova Evropske unije, odnosno drugih donatora, odnosno da se angažmani unutrašnje revizije obavljaju u skladu sa ovim zakonom, metodologijom rada unutrašnje revizije i odgovorajućim odredbama međunarodnih ugovora.

Član 43 Ovim članom propisuje se obaveza Ministarstvu finansija da vrši harmonizaciju i koordinaciju razvoja upravljanja, unutrašnje kontrole i unutrašnje revizije u javnom sektoru. Ovim članom definisano je šta se pozdrumuje pod harmonizacijom i koordinacijom. Propisane su i obaveze organu upravljanja da u roku od 15 dana dostavi podatke Ministarstvu o promjenama podataka vezanih za registre koje vodi Ministarstvo.

Član 44 Ovim članom propisuje se obaveza pripreme godišnjeg izvještaja o upravljanju, unutrašnjoj kontroli i unutrašnjoj reviziji koji se dostavlja Vladi do kraja juna tekuće za prethodnu godinu.

Član 45 Ovim članom propisuje se obaveza uspostavljanja sistema za prijem i postupanje po obavještenjima o sumnjama na nepravilnosti i prevaru u skladu sa zakonom kojim se uređuje sprječavanje korupcije.

Član 46 Ovim članom propisuje se obaveza donošenja podzakonskih akata za sprovođenje ovog zakona u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, a do donošenja podzakonskih akata primjenjivaće se podzakonski akti donijeti na osnovu Zakona o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru ("Službeni list CG", br. 75/18).

Član 47 Ovim članom propisuje se važenje stečenog sertifikata unutrašnjeg revizora izdatog prije stupanja na snagu ovog zakona.

Član 48 Ovim članom propisuje se obaveza usklađivanja poslovanja u roku od 12 mjeseci od dana donošenja zakona. Ovim članom propisuje se da danom stupanja na snagu ovog Zakona prestaju da važe sporazumi o povjeravanju poslova unutrašnje revizije koji su zaključeni na osnovu Zakona o sistemu unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru ("Službeni list CG", br. 73/08, 20/11, 30/12 i 34/14) i Zakona o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru ("Službeni list CG", broj 75/18). Ovim članom je takođe propisano da su jedinice za unutrašnju reviziju dužne da završe započete revizorske angažmane na osnovu zaključenih sporazuma o povjeravanju poslova unutrašnje revizije, kao i da je predaju registre sa datim preporukama unutrašnje revizije rukovodiocu jedinice za unutrašnju reviziju subjekta sa kojim zaključuju novi sporazum o povjeravanju poslova unutrašnje revizije.

Član 49 Ovim članom propisuje se prestanak važenja Zakon o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru ("Službeni list CG", br. 75/18) i podzakonskih akata navedenih u ovom članu.

Član 50 Ovim članom propisuje se stupanje na snagu ovog zakona.

V. PROCJENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Implementacija novog Zakona o upravljanju, unutrašnjoj kontroli i unutrašnjoj reviziji u javnom sektoru zahtijevaće dodatna budžetska sredstva za rad Programskog savjeta čije se formiranje planira u cilju praćenja i unapređenja prakse unutrašnje revizije u javnom sektoru Crne Gore, a naročito praćenja Programa sertifikacije za unutrašnjeg revizora u javnom sektoru i Programa profesionalnog usavršavanja unutrašnjih revizora.

OBRAZAC

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA

Ministarstvo finansija

NAZIV PROPISA

Predlog zakona o upravljanju, unutrašnjoj kontroli i unutrašnjoj reviziji u javnom sektoru

1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

Zakon o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru („Službeni list Crne Gore“, br.075/18) kojim se reguliše upravljanje i unutrašnja kontrola u javnom sektoru donijet je u novembru 2018. godine.

Analiza implementacije pomenutog zakona tokom prethodnih godina, kao i komentari SIGMA-e, pokazali su da postoji nerazumijevanje upravljačke odgovornosti za realizaciju određenih zadataka i obaveza koje proističu iz postojećeg zakonodavnog okvira, a tiču se rukovodnog kadra. U javnom sektoru upravljačka kultura je i dalje visoko centralizovana, pa delegiranje ovlašćenja za donošenje odluka i upravljanje resursima nije učestalo. Samim tim i odgovornost za realizaciju ciljeva iz nadležnosti je najčešće na jednoj osobi, odnosno rukovodiocu subjekta. Zbog svega navedenog i implementacija nije bila na odgovarajućem nivou, te se iskazala potreba za dalja usaglašavanja i unapređenja u ovim oblastima. Trenutna situacija ukazuje da je najveći problem implementacije upravljačke odgovornosti u državnoj upravi, odnosno ministarstvima.

Takođe, postojalo je nerazumijevanje ko je rukovodilac subjekta u privrednim društvima i pravnim licima, pa je bilo neophodno razdvojiti dužnosti organa upravljanja i rukovodioca subjekta.

S obzirom da je ova oblast dio pregovaračkog poglavlja 32-Finansijska kontrola, neophodno je ispunjavanje mjerila iz navedenog poglavlja kako bi se stvorili uslovi za ulazak Crne Gore u Evropsku uniju. Samim tim odlučeno je da je potrebno donijeti novi zakon.

Opcija "status quo" je razmatrana, ali nije bila moguća jer u tom slučaju identifikovani problemi ne bi bili riješeni.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

Predloženim propisom:

- jasnije se definišu odgovornosti organa upravljanja i rukovodilaca u subjektu za upravljanje, upravljanje rizicima i uspostavljanje i sprovođenje unutrašnje kontrole. Na ovaj način jasno su razdvojene uloge organa upravljanja za definisanje strateškog pravca i nadzor i uloge rukovodilaca za sprovođenje strategija i upravljanja resursima u realizaciji iste.

- naglašen je zahtjev za delegiranje ovlaštenja za donošenje odluka i upravljanje resursima, rizicima i uspostavljanje, sprovođenje i unapređenje unutrašnje kontrole.
- obuhvat za izvještavanje je proširen na sve subjekte javnog sektora prema Ministarstvu finansija, u cilju dobijanja sveobuhvatnih informacija potrebnih za harmonizaciju ovog sistema.
- uređuje se i uspostavljanje unutrašnje revizije u privrednim društvima u kojima, direktno ili indirektno, država ili jedinice lokalne samouprave imaju većinski vlasnički udio,
- pojednostavljeni su uslovi za raspoređivanje mlađeg i starijeg unutrašnjeg revizora,
- postiže se usklađivanje sa preporukama SIGMA-e (Zajednička inicijativa OECD-a i EU finasiran od strane EU) u oblastima koje se odnose na upravljanje, unutrašnju kontrolu, upravljačku odgovornost i unutrašnju reviziju.
- postiže se usklađivanje sa Međunarodnim okvirom profesionalne prakse unutrašnje revizije, odnosno novim Globalnim standardima unutrašnje revizije (IIA).

Donošenje Zakona je u skladu sa Strategijom reforme državne uprave i Programom rada Vlade za 2025. godinu.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- Obrazložiti preferiranu opciju?

Prilikom donošenja zakona uzeta je u obzir dosadašnja implementacija i uočeno da je neophodno donijeti zakon kojim će se jasnije definisati obaveze i odgovornosti organa upravljanja i drugih rukovodilaca, kako bi se naglasila odgovornost rukovodilaca za rukovođenje i donijete odluke, kao i upravljanje dodjeljenim resursima, implementaciju i sprovođenje unutrašnje kontrole i unutrašnje revizije u javnom sektoru.

Opcija "status quo" je razmatrana, ali nije bila moguća jer u tom slučaju identifikovani problemi ne bi bili riješeni.

Donošenje ovog Zakona je neophodno da bi se unaprijedila upravljačka odgovornost za upravljanje u subjektu i sprovođenje unutrašnje kontrole i unutrašnja revizija u javnom sektoru.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerovatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

Zakon će uticati na organe upravljanja u javnom sektoru i sve zaposlene koji učestvuju u realizaciji poslovanja jednog subjekta. Rješenja u propisu će uticati na efikasnije upravljanje u javnom sektoru i osiguraće da se javnim sredstvima dobro upravlja (i nacionalnim i EU sredstvima), kao i da se troškovi kontrolišu na efikasan način i da se obezbijedi vrijednost za novac poreskim obveznicima.

Primjena propisa neće izazvati troškove građanima i pa samim tim ni nema administrativnih opterećenja i biznis barijera.

Propis ne podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišnu konkurenciju.

Primjena propisa neće izazvati troškove građana i privrede, a transparentnost će doprinijeti ekonomičnijem, efikasnijem i efektivnijem trošenju budžetskih sredstava.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će prosteći finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
- Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.

Direktorat za centralnu harmonizaciju i razvoj unutrašnjih kontrola nadležan je za praćenje implementacije propisa, pa su u budžetu za tekuću fiskalnu godinu obezbijeđena neophodna finansijska sredstva.

Iz implementacije propisa ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze.

Implementacijom propisa ostvariće se vrijednost za novac poreskih obveznika.

Implementacija novog Zakona o upravljanju, unutrašnjoj kontroli i unutrašnjoj reviziji u javnom sektoru zahtijevaće dodatna budžetska sredstva za rad Programskog savjeta čije se formiranje planira u cilju praćenja i unapređenja prakse unutrašnje revizije u javnom sektoru Crne Gore, a naročito praćenja Programa sertifikacije za unutrašnjeg revizora u javnom sektoru i Programa profesionalnog usavršavanja unutrašnjih revizora. Planirano je da naknada po članu Programskog savjeta bude 300.00 € mjesečno u bruto iznosu, dok je mjesečna bruto naknada za sekretara Savjeta 200.00 €. S obzirom da je planirano da Programski savjet ima pet članova i sekretara mjesečni bruto trošak bi bio 1,700.00 €, odnosno godišnji bruto trošak 20,400.00 €.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiska podrška i ako da, kako.
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.

U postupku izrade Nacrta Zakona o upravljanju, unutrašnjoj kontroli i unutrašnjoj reviziji u javnom sektoru korišćena je ekspertiska podrška SIGMA-e.

Zakon je biti na javnoj raspravi, a nakon toga unijete su izmjene u skladu sa sugestijama koje bile primjenljive.

7: Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

Nema prepreka za implementaciju propisa.

U cilju što bolje implemenatcije organizovaće se obuke radi jačanja svijesti o značaju implementacije upravljačke odgovornosti, ali i ostalih oblasti, kao i donijeti podzakonska akta i smjernice koje će pomoći u implementaciji propisanih odredbi. Takođe, Ministarstvo finansija će najmanje jednom godišnje informisati Vladu Crne Gore o trenutnom stanju u ovim oblastima i ukoliko bude potrebno predložiti mjere za dalja unapređenja.

Glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva su: procenat delegiranja ovlašćenja, broj imenovanih lica za pružanje stručne podrške za upravljanje rizicima i za uspostavljanje, sprovođenje, praćenje i kontinuirano unapređenje unutrašnje kontrole, kao i broj unutrašnjih revizora.

Direktorat za centralnu harmonizaciju i razvoj unutrašnjih kontrola Ministarstva finansija zadužen je za sprovođenje monitoringa i evaluaciju primjene propisa.

Datum i mjesto

Podgorica, 24.06.2025. godine

Starješina

Crna Gora
Sekretariat za zakonodavstvo

Crna Gora
MINISTARSTVO FINANSIJA
Podgorica

Primijeno:				
Org. red.	Redn. broj	Prilog	Vrijednost	
11-040/25-17998/1			09.06.2025	

Adresa: Vuka Karadžića br. 3
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 231-535
fax: +382 20 231-592
www.gov.me/szz

Broj: 03-040/25-678/2

5. juna 2025. godine

Za: **Ministarstvo finansija**

Gospodinu Novici Vukoviću, ministru

Veza: Br: 11-040/25-17998/1 od 30. maja 2025. godine

Predmet: **Mišljenje na Predlog zakona o upravljanju, unutrašnjoj kontroli i unutrašnjoj reviziji u javnom sektoru**

Poštovani gospodine Vukoviću,

Na **PREDLOG ZAKONA O UPRAVLJANJU, UNUTRAŠNJOJ KONTROLI I UNUTRAŠNJOJ REVIZIJI U JAVNOM SEKTORU**, iz okvira nadležnosti ovog Sekretarijata nemamo primjedbi, budući da su primjedbe i sugestije ovog Sekretarijata date predstavnicima obrađivača u neposrednoj saradnji 29. maja i 4. juna 2025. godine, inkorporirane u dostavljeni tekst Predloga zakona.

Napominjemo da će ovaj Sekretariat, nakon usklađivanja teksta Predloga zakona sa mišljenjem Evropske komisije, dati mišljenje na taj tekst Predloga zakona.

Ministarstvo
finansija

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Br: 05-02-401/25-20134/2

Podgorica, 24.06.2025. godine

**Za: MINISTARSTVO FINANSIJA, DIREKTORAT ZA CENTRALNU HARMONIZACIJU I
RAZVOJ UNUTRAŠNJIH KONTROLA**, Stanka Dragojevića br. 2, Podgorica

Predmet: Mišljenje na Predlog zakona o upravljanju, unutrašnjoj kontroli i unutrašnjoj reviziji u
javnom sektoru

Veza: Vaš akt broj: 11-401/25-20134/1 od 18.06.2025. godine

Poštovani,

Povodom *Predloga zakona o upravljanju, unutrašnjoj kontroli i unutrašnjoj reviziji u javnom sektoru*, Ministarstvo finansija daje sledeće:

MIŠLJENJE

Na tekst *Predloga zakona* i pripremljeni Izveštaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta implikacija na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Uvidom u dostavljeni tekst i Izveštaj o analizi uticaja propisa, u dijelu procjene fiskalnog uticaja, utvrđeno je da je za implementaciju predloženog propisa potrebno obezbijediti finansijska sredstva za isplatu naknada članovima Programskog savjeta. Shodno dostavljenom Izveštaju, predviđeno je da naknada po članu Programskog savjeta bude 300,00 € mjesečno u bruto iznosu, dok je mjesečna bruto naknada za sekretara savjeta 200,00 €. Obzirom da je planirano da Programski savjet ima pet članova i sekretara, mjesečni bruto iznos naknada bi iznosio 1.700,00 €, dok bi godišnji bruto iznos naknada iznosio 20.400,00 €.

Shodno navedenom, sa aspekta državnog budžeta, u načelu nemamo primjedbi na *Predlog zakona o upravljanju, unutrašnjoj kontroli i unutrašnjoj reviziji u javnom sektoru*, uz obavezu da se sredstva potrebna za implementaciju usklade sa sredstvima koja su planirana godišnjim zakonom o budžetu za navedene namjene.

S poštovanjem,

Crna Gora
Ministarstvo javne uprave

Adresa: Rimski Trg br 45
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 482 131
fax: +382 241 790
www.mju.gov.me

Br: 01-040/25-2597/2

24.06.2025. godine

Za: Ministarstvo finansija
gospodin Novica Vuković, ministar

Veza: akt broj: 01-040/25-2597 od 23.06.2025. godine

Predmet: Mišljenje na Predlog zakona o upravljanju, unutrašnjoj kontroli i unutrašnjoj reviziji u javnom sektoru

Poštovani gospodine Vuković,

Povodom Vašeg akta broj 11-040/25-20457/1 od 19.06.2025. godine, kojim se obraćate zahtjevom za mišljenje na Predlog zakona o upravljanju, unutrašnjoj kontroli i unutrašnjoj reviziji u javnom sektoru, obavještavamo Vas da sa aspekta nadležnosti Ministarstva javne uprave nemamo primjedbi i sugestija.

S poštovanjem,

MINISTAR
mr Marash Dukaj

Dostavljeno: - naslovu
- a/a
Kontakt osoba: Nedeljko Vuk
Samostalni savjetnik II
tel: 068 863 934
e-mail: nedjeljko.vuk@mju.gov.me

Crna Gora
Ministarstvo evropskih poslova

Adresa: Bulevar Ivana Crnojevića 167
81 000 Podgorica, Crna Gora
Tel: +382 20 481 301
www.gov.me/mep

Br: 04/4-907/25-2098/2

25. jun 2025.

Za: MINISTARSTVO FINANSIJA
ministru Novici Vukoviću
Veza: Dopis br: 11-401/25-20881/1

Predmet: Mišljenje o usklađenosti Predloga zakona o upravljanju, unutrašnjoj kontroli i unutrašnjoj reviziji u javnom sektoru s pravnom tekovinom EU

Poštovani,

Dopisom broj 11-401/25-20881/1 od 25. juna 2025. godine tražili ste mišljenje o usklađenosti **Predloga zakona o upravljanju, unutrašnjoj kontroli i unutrašnjoj reviziji u javnom sektoru s pravnom tekovinom Evropske unije**.

Nakon upoznavanja sa sadržinom predloga propisa, a u skladu sa nadležnostima definisanim članom 40 stav 1 alineja 2 Poslovnika Vlade Crne Gore („Sl. list CG“, br. 80/08, 14/17, 28/18, 63/22, 121/23 i 43/25) Ministarstvo evropskih poslova je saglasno sa navodima u obrascu usklađenosti predloga propisa s pravnom tekovinom Evropske unije.

S poštovanjem,

Maida Gorčević

MINISTARKA EVROPSKIH POSLOVA

Prilog:

- Izjava i tabela usklađenosti Predloga zakona o upravljanju, unutrašnjoj kontroli i unutrašnjoj reviziji u javnom sektoru s pravnom tekovinom EU

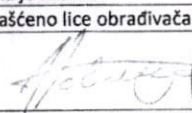
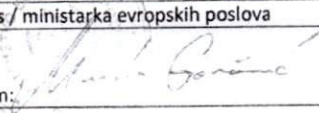
Dostavljeno:

- Ministarstvu finansija;
- a/a

me4.eu
eu4.me
JE ZA EVROPSKU UNIJU SA MONTENEGROM

**IZJAVA O USKLAĐENOSTI NACRTA/PREDLOGA PROPISA CRNE GORE S PRAVNOM
TEKOVINOM EVROPSKE UNIJE**

Identifikacioni broj Izjave		MIF-IU/PZ/25/13
1. Naziv nacrt/predloga propisa		
- na crnogorskom jeziku	Predlog zakona o upravljanju, unutrašnjoj kontroli i unutrašnjoj reviziji u javnom sektoru	
- na engleskom jeziku	Proposal for the Law on Governance, Internal Control and Internal Audit in the Public Sector	
2. Podaci o obrađivaču propisa		
a) Organ državne uprave koji priprema propis		
Organ državne uprave	Ministarstvo finansija	
- Sektor/odsjek	Direktorat za centralnu harmonizaciju i razvoj unutrašnjih kontrola	
- odgovorno lice (ime, prezime, telefon, e-mail)	Minas Trubljanin +382 69 468 641, minas.trubljanin@mif.gov.me	
- kontakt osoba (ime, prezime, telefon, e-mail)	Miloš Baletić +382 69 310 712, milos.baletic@mif.gov.me	
b) Pravno lice s javnim ovlaštenjem za pripremu i sprovođenje propisa		
- Naziv pravnog lica	/	
- odgovorno lice (ime, prezime, telefon, e-mail)	/	
- kontakt osoba (ime, prezime, telefon, e-mail)	/	
3. Organi državne uprave koji primjenjuju/sprovođe propis		
- Organ državne uprave	Subjekti javnog sektora	
4. Usklađenost nacrt/predloga propisa s odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropske unije i njenih država članica, s jedne strane i Crne Gore, s druge strane (SSP)		
a) Odredbe SSPa s kojima se usklađuje propis		
Glava VIII, Politike i saradnje, član 92 Saradnja u oblasti interne kontrole i eksterne revizije		
b) Step en ispunjenosti obaveza koje proizilaze iz navedenih odredbi SSPa		
☒	ispunjava u potpunosti	
☐	djelimično ispunjava	
☐	ne ispunjava	
c) Razlozi za djelimično ispunjenje, odnosno neispunjenje obaveza koje proizilaze iz navedenih odredbi SSPa		
/		
5. Veza nacrt/predloga propisa s Programom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji (PPCG)		
- PPCG za period	2025-2026	
- Poglavlje, potpoglavlje	Poglavlje 32 Finansijski nadzor, 1 Planovi i potrebe, 1.2. Zakonodavni okvir, A)PIFC	
- Rok za donošenje propisa	II kvartal 2025	
- Napomena		
6. Usklađenost nacrt/predloga propisa s pravnom tekovinom Evropske unije		
a) Usklađenost s primarnim izvorima prava Evropske unije		
Ne postoji odredba primarnih izvora prava EU s kojom bi se predlog propisa mogao uporediti radi dobijanja stepena njegove usklađenosti.		
b) Usklađenost sa sekundarnim izvorima prava Evropske unije		
Ne postoji odredba sekundarnih izvora prava EU s kojom bi se predlog propisa mogao uporediti radi dobijanja stepena njegove usklađenosti.		
c) Usklađenost s ostalim izvorima prava Evropske unije		
Ne postoji izvor prava EU ove vrste s kojim bi se predlog propisa mogao uporediti radi dobijanja stepena njegove usklađenosti.		

6.1. Razlozi za djelimičnu usklađenost ili neusklađenost nacrt/predloga propisa Crne Gore s pravnom tekovinom Evropske unije i rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti	
7. Ukoliko ne postoje odgovarajući propisi Evropske unije s kojima je potrebno obezbijediti usklađenost konstatovati tu činjenicu	
Ne postoje odgovarajući propisi EU sa kojima je potrebno obezbijediti usklađenost.	
8. Navedi pravne akte Savjeta Evrope i ostale izvore međunarodnog prava korišćene pri izradi nacrt/predloga propisa	
Ne postoje izвори međunarodnog prava s kojima je potrebno uskladiti predlog propisa.	/
9. Navedi da li su navedeni izvori prava Evropske unije, Savjeta Evrope i ostali izvori međunarodnog prava prevedeni na crnogorski jezik (prevode dostaviti u prilogu)	
/	
10. Navedi da li je nacrt/predlog propisa iz tačke 1 Izjave o usklađenosti preveden na engleski jezik (prevod dostaviti u prilogu)	
Predlog zakona o upravljanju, unutrašnjoj kontroli i unutrašnjoj reviziji u javnom sektoru preveden je na engleski jezik.	
11. Učesće konsultanata u izradi nacrt/predloga propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti	
U izradi Predloga zakona o upravljanju, unutrašnjoj kontroli i unutrašnjoj reviziji u javnom sektoru konsultovana je SIGMA.	
Potpis / ovlašteno lice obrađivača propisa	Potpis / ministarka evropskih poslova
Datum: 	Datum:

Prilog obrasca:

1. Prevodi propisa Evropske unije
2. Prevod nacrt/predloga propisa na engleskom jeziku (ukoliko postoji)

MINISTARSTVO FINANSIJA
IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ JAVNOJ RASPRAVI
o Nacrtu Zakona o upravljanju, unutrašnjoj kontroli i unutrašnjoj reviziji u javnom sektoru

Vrijeme trajanja javne rasprave: Javna rasprava je održana u periodu od 19. marta do 08. aprila 2025. godine

Način sprovođenja javne rasprave: Dostavljanje primjedbi, predloga i sugestija u pisanom ili elektronskom obliku.

Ovlašćeni predstavnici ministarstva koji su učestvovali u javnoj raspravi: Direktor za centralnu harmonizaciju i razvoj unutrašnjih kontrola

Podaci o broju i strukturi učesnika u javnoj raspravi:

1. Željko Iković - rukovodilac Odjeljenja za unutrašnju reviziju Fonda za zdravstveno osiguranje CG
2. Marijana Janković – rukovoditeljica Odjeljenja za unutrašnju reviziju Ministarstva pravde
3. Sonja Vojinović – načelnica Odsjeka za pripremu i sprovođenje programa obuka Uprave za ljudske resurse
4. Nada Todorović - rukovoditeljica Službe za unutrašnju reviziju Opštine Kotor
5. Biljana Bezmarević – REGAGEN
6. Zajednica opština Crne Gore

Rezime dostavljenih primjedbi, predloga i sugestija, sa navedenim razlozima njihovog prihvatanja, odnosno neprihvatanja:

1. **primjedba/predlog/sugestija Željko Iković:** na privremeno gubljenje prava navedenog u članu 30 stav 4.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: U vezi sa nacrtom Zakona o upravljanju, unutrašnjim kontrolama i unutrašnjoj reviziji u javnom sektoru, podnosim sljedeći predlog za dopunu i izmjenu odredbi koje se odnose na privremeno gubljenje prava navedenog u članu 30 stav 4.

Naime, predlažem da se u Zakon uvede pravo na dodatak na osnovnu zaradu za obavljanje poslova na određenim radnim mjestima navedenim u članu 4 Odluke o dodatku na osnovnu zaradu za obavljanje poslova na određenim radnim mjestima a koja se odnosi na posebne vještine neophodne za obavljanje poslova unutrašnje revizije u iznosu od 30%, koji bi bio priznat sertifikovanim unutrašnjim revizorima raspoređenim na poslovima unutrašnje revizije. Ovaj dodatak bi bio trajnog karaktera, osim u slučaju kada sertifikovani unutrašnji revizor ne ispunjava obaveze usavršavanja propisane zakonom, što bi bilo regulisano članom 30 predmetnog zakona.

U tom smislu, predlažem izmjenu formulacije člana 30 na način da umjesto postojeće odredbe:

"Sertifikovani unutrašnji revizor raspoređen na poslovima unutrašnje revizije privremeno gubi pravo na potpisivanje izvještaja o revizorskom angažmanu na period od godinu dana ukoliko se ne usavršava u skladu sa stavom 3 ovog člana."

stoji sljedeći tekst:

"Sertifikovani unutrašnji revizor raspoređen na poslovima unutrašnje revizije privremeno gubi pravo na dodatak na osnovnu zaradu na period od godinu dana ukoliko se ne usavršava u skladu sa stavom 3 ovog člana i može da se produžava sve dok unutrašnji revizor ne dostavi dokaz da je obavio profesionalno usavršavanje u skladu sa ovim Zakonom".

Ova izmjena bi omogućila dodatno podsticanje profesionalnog usavršavanja unutrašnjih revizora, ali istovremeno ne bi ograničila njihovu mogućnost obavljanja ključnih zadataka u okviru svojih radnih dužnosti.

Smatramo da bi ovaj predlog doprinio unapređenju profesionalnog standarda unutrašnje revizije u javnom sektoru, povećanju motivacije zaposlenih i očuvanju kvaliteta revizorskih procesa.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Predlog se odbija iz razloga što se sva pitanja koja se tiču zarada zaposlenih u javnom sektoru uređuju Zakonom o zaradama zaposlenih u javnom sektoru odnosno Odlukom o dodatku na osnovnu zaradu za obavljanje poslova na određenim radnim mjestima. Takođe, najbolja

međunarodna praksa, kao sankciju ne prepoznaje umanjene zarade unutrašnjim revizorima usljed neobavljanja profesionalnog usavršavanja.

2. primjedba/predlog/sugestija Marijana Janković: ČLAN 7. stav 1. tačka 10. - određuje da rukovodilac jedinice za unutrašnju reviziju i unutrašnji revizor imaju pravo na neograničen pristup podacima, evidencijama, informacijama, osoblju i sredstvima subjekta. Postavlja se pitanje, da li ovo važi i kada su za potrebe obavljanja revizije neophodni podaci koji su označeni kao tajni?

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: **ČLAN 7. stav 1. tačka 10.** nije precizirano koja vrsta podataka je revizoru neograničeno dostupna.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata.

Predmetno pitanje je regulisano Zakonom kojim se reguliše pristup tajnim podacima. Naime, Zakonom o tajnosti podataka, pristup tajnim podacima stepena tajnosti "Strogo tajno", "Tajno" i "Povjerljivo" može imati lice kome je izdata dozvola za pristup tajnim podacima, odnosno bezbjednosna dozvola. Pristup tajnim podacima stepena tajnosti "Interno" ostvaruje pravno i fizičko lice u skladu sa principom "potrebno je da zna", odnosno kojim se utvrđuje opravdana potreba nekog lica za korišćenjem tajnih podataka radi izvršavanja njegovih poslova na osnovu izdate dozvole za pristup tajnim podacima.

3. primjedba/predlog/sugestija Marijana Janković: ČLAN 10 stav 2 sugerišem da se ovom članu tačka 6) preventivnog djelovanja kroz procjenu rizika.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: **ČLAN 10 stav 2** S obzirom da je upravljanje rizicima jedan od elemenata upravljanja i kontrola smatram da je i nju potrebno navesti kao razlog uspostavljanja unutrašnjih kontrola.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Svrha unutrašnjih kontrola je da se obezbijedi razumno uvjeravanje da će ciljevi koji se odnose na poslovanje, izvještavanje i usklađenost biti ostvareni.

4. primjedba/predlog/sugestija Marijana Janković: ČLAN 34 stav 2 Propisuje da Rukovodilac jedinice za unutrašnju reviziju obavještava organ upravljanja o prevari, međutim nijesu propisane dalje aktivnosti.

Koje aktivnosti organ upravljanja treba da sprovede nakon saznanja da se desila prevara?

Takođe se postavlja pitanje šta se dešava ukoliko se otkrije da je prevara nastala zbog djelovanja organa upravljanja. Koga u tim slučajevima rukovodilac Odjeljenja obavještava?

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: Smatram da trebaju da se povodom ovoga pitanja propišu dalje aktivnosti organa upravljanja nakon saznanja o počinjenoj prevari i da se odredi kome se prijavljuje prevara ukoliko je počinjena od starne organa upravljanja.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Predlogom Zakona propisane su obaveze unutrašnjih revizora prilikom obavljanja revizorskih angažmana uključujući obaveze u slučajevima postojanja sumnji za sticanje protivpravne imovinske koristi.

Dalje obaveze organa upravljanja, u vezi sa prevarama, propisane su drugim zakonskim rješenjima. Takođe, predlogom zakona propisana je obaveza uspostavljanja linija izvještavanja u slučaju otkrivanja nedostataka, grešaka, nepravilnosti, prevara ili nedozvoljenih radnji pri upravljanju i korišćenju resursa uključujući učestalost i način izvještavanja. Dodatno, bliži način postupanja u slučaju otkrivanja prevare i linije izvještavanja propisane su Zakonom kojim se reguliše sprječavanje korupcije.

5. primjedba/predlog/sugestija Marijana Janković: ČLAN 38 ne sadrži tačku koja se odnosi na obavezu Rukovodioca unutrašnje revizije da donese Akcioni plan za otklanjanje neusklađenosti čija je svrha potvrđivanje usklađenosti sa Standardima i Etičkim kodeksom.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: **ČLAN 41** potrebno je u ovom članu dodati i saradnju sa Revizorskim tijelom.

Odgovor: Navedeni predlog se djelimično prihvata.

Obrazloženje: Obaveza pripreme akcionog plana za otklanjanje neusklađenosti prilikom obavljanja periodične samoocjene bliže se uređuje Pravilnikom o metodologiji rada unutrašnje revizije u javnom sektoru Crne Gore.

Inoviranim predlogom Zakona, u članu 41, biće prepoznata i saradnja sa Revizorskim tijelom.

6. primjedba/predlog/sugestija Nada Todorović: Član 7 stav 2 – Predlog: dopuniti stav za obaveze i odgovornosti organa upravljanja.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: Povelja treba da utvrđuje obaveze i odgovornosti i organa upravljanja, a ne samo unutrašnje revizije.

Odgovor: Navedeni predlog se prihvata.

Obrazloženje: Inoviranim predlogom Zakona, u članu 7 stav 2, dodaće se i obaveze i odgovornosti organa upravljanja u vezi sa unutrašnjom revizijom.

7. primjedba/predlog/sugestija Nada Todorović: Član 19 stav 5 – Predlog: navesti da "unutrašnja revizija daje preporuke i savjete za njihovo unapređenje" umjesto „unutrašnja revizija daje stručno mišljenje i preporuke za njihovo unapređenje”.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: Termin „stručno mišljenje" nije prisutan u Međunarodnim standardima unutrašnje revizije niti praksi unutrašnje revizije. Unutrašnja revizija daje preporuke i savjete.

Odgovor: Navedeni predlog se prihvata.

Obrazloženje: S obzirom da se u Globalnim standardima unutrašnje revizije ne pominje termin "stručno mišljenje" prihvata se primjedba odnosno obrazloženje primjedbe.

8. primjedba/predlog/sugestija Nada Todorović: Član 20 stav 4 - Predlog: granica za broj unutrašnjih revizora da bude „ispod 30.000 stanovnika", umjesto „ispod 10.000 stanovnika".

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: Nije logično da jedinica za unutrašnju reviziju Glavnog grada koji ima 200.000 stanovnika treba da ima najmanje tri unutrašnja revizora isto kao jedinica za unutrašnju reviziju recimo Tivta, Kotora, Cetinja, Ulcinja i dr. opština koje imaju 10 puta manje stanovnika nego Glavni grad i najmanje 5 puta manje pravnih lica koje su dio njihovog revizorskog univerzuma.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Predlogom Zakona propisano je da jedinica za unutrašnju reviziju ne može imati manje od tri unutrašnja revizora uključujući rukovodioca jedinice za unutrašnju reviziju. Jedinica za unutrašnju reviziju od tri unutrašnja revizora je zakonski minimum za opštine preko 10.000 stanovnika. Glavni grad i opštine sa većim brojem stanovnika mogu jedinice za unutrašnju reviziju sa većim brojem izvršilaca u zavisnosti od procjene organa upravljanja, uzimajući u obzir: visinu prihoda i rashoda, broj zaposlenih, vrijednosti finansijskih transakcija, strateški i razvojni značaj.

9. primjedba/predlog/sugestija Nada Todorović: Član 21 stav 2 - Predlog: propisati da velika privredna društva imaju najmanje dva unutrašnja revizora, a srednja najmanje jednog unutrašnjeg revizora.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: Potreban broj unutrašnjih revizora u velikim i srednjim privrednim društvima u javnom sektoru, kako je Nacrtom Zakona predviđeno, je precijenjen, kako u odnosu na obim posla tako i na finansijsko opterećenje zaradama za toliki broj zaposlenih unutrašnjih revizora.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Ponovnim razmatranjem odredbi Zakona o računovodstvu i kriterijuma koji se odnose na razvrstanje pravnih lica, smatramo da veliko pravno lice mora imati najmanje tri raspoređena unutrašnja revizora uključujući rukovodioca jedinice. Takođe, raspoređivanje samo jednog zaposlenog na poslovima unutrašnje revizije u srednjim pravnim licima, dovodi do nemogućnosti obezbjeđenja potpune usklađenosti sa zahtjevima Globalnih standarda unutrašnje revizije. Dodatno, predlogom novog Zakona o računovodstvu, podižu se kriterijumi (ukupan prihod i aktiva) za razvrstavanje pravnih lica.

10. primjedba/predlog/sugestija Nada Todorović: Član 31 stav 7 – Predlog: dodati još dvije tačke u kojima će se propisati da Programski savjet donosi svoj Godišnji plan rada i podnosi svoj Godišnji izvještaj o radu nadležnom organu.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: Propisivanje obaveze svakom radnom tijelu da donosi Godišnji plan i podnosi Godišnji izvještaj o radu i sprovođenje navedenog u praksi ima za rezultat veću efektivnost tog radnog tijela.

Odgovor: Navedeni predlog se prihvata.

Obrazloženje: Navedeni predlog smatramo opravdanim i obaveze donošenja godišnjeg plana rada i izvještaja Programskog savjeta će biti propisane inoviranim tekstom predloga Zakona.

11. primjedba/predlog/sugestija Nada Todorović: Član 32 stav 2 – Predlog: izbrisati sledeći dio teksta: „na osnovu procjene rizika”.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: U praksi unutrašnje revizije Godišnji plan unutrašnje revizije se donosi na osnovu procjene rizika dok prilikom izrade Strateškog plana nije neophodno sprovođiti procjenu rizika.

Odgovor: Navedeni predlog se prihvata.

Obrazloženje: Ovu sugestiju i objašnjenje smatramo opravdanim.

12. primjedba/predlog/sugestija Nada Todorović: Član 32 stav 7 — Predlog: izbrisati sledeći dio teksta „ili kome se poslovi unutrašnje revizije vrše na osnovu nadzora”

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: Nepraktično je i suviše opterećujuće za jedinicu za unutrašnju reviziju da priprema poseban Godišnji plan unutrašnje revizije za sva pravna lica koja su dio njenog univerzuma na osnovu nadzora, a i nepotrebno jer je osnivač ovih pravnih lica u slučaju opština Skupština opštine, pa se poslovi unutrašnje revizije kod ovih pravnih lica obavljaju iz ugla osnivača, dok kod obavljanja unutrašnje revizije po sporazumu logično je da postoji poseban godišnji plan.

Odgovor: Navedeni predlog se prihvata.

Obrazloženje: Navedeni predlog smatramo opravdanim. Priprema posebnih godišnjih planova za sve subjekte nad kojima subjekt koji ima uspostavljenu jedinicu za unutrašnju reviziju vrši nadzor, bilo bi previše opterećujuće i neefikasno za pojedine jedinice za unutrašnju reviziju.

13. primjedba/predlog/sugestija Nada Todorović: Član 35 stav 3, 4, 5 — Predlog: Uskladiti stavove. Izvještaj sadrži akcioni plan ili predlog akcionog plana. Potrebno se opredijeliti.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: U stavovima 3 i 4 Nacrta Zakona se navodi da konačan izvještaj sadrži predlog akcionog plana, a u stavu 5 da konačan izvještaj sadrži akcioni plan. Izvještaj nije konačan ako sadrži predlog akcionog plana, jer ne sadrži aktivnosti i činjenice koje se mogu desiti od momenta utvrđivanja predloga akcionog plana do momenta utvrđivanja akcionog plana (može doći do neprihvatanja preporuka a da konačan izvještaj ne sadrži navedene informacije).

Odgovor: Navedeni predlog se prihvata.

Obrazloženje: Inoviranim predlogom Zakona definiše se da izvještaj angažmana uvjeravanja koji sadrži akcioni plan postaje konačan, tek kada bude utvrđen/usvojen od strane organa upravljanja i potpisan od strane rukovodioca jedinice za unutrašnju reviziju odnosno unutrašnjeg revizora.

14. primjedba/predlog/sugestija Nada Todorović: Član 39 stav 1 tačka 2 - Predlog: Potrebno je pojasniti o kakvom se izvještaju radi ili izbrisati navedenu tačku iz podnaslova „Obaveze rukovodioca jedinice za unutrašnju reviziju za izvještavanje”

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: Nije jasno je li ovo neka posebna vrsta izvještaja ili je sastavni dio konačnog revizorskog izvještaja o obavljenom pojedinačnom revizorskom angažmanu.

Odgovor: Navedeni predlog se prihvata.

Obrazloženje: Nakon razmatranja primjedbe, mišljenja smo da ovu tačku treba izbrisati iz predloga Zakona jer će izvještaj o obavljenom revizorskom angažmanu sadržati informacije o značajnim slabostima unutrašnjih kontrola i procesa upravljanja ukoliko takve slabosti postoje.

15. primjedba/predlog/sugestija Nada Todorović: Član 48 stav 1 - Predlog: Kroz Prelazne i završne odredbe propisati način postupanja u slučaju da je revizija u skladu sa Sporazumom u toku na dan stupanja na snagu ovog Zakona i način postupanja sa preporukama datim u revizijama odrađenim po Sporazumu, a koje nisu realizovane na dan stupanja na snagu ovog Zakona.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: Nigdje u Nacrtu Zakona nije navedeno što sa započetim revizijama kod subjekata sa kojima Opštine imaju sklopljene Sporazume o povjeravanju poslova unutrašnje revizije i sa njihovim registrima preporuka, pa postoji nedoumica kod unutrašnjih revizora, što uraditi u navedenim slučajevima.

Odgovor: Navedeni predlog se prihvata.

Obrazloženje: Inoviranim predlogom Zakona, u saradnji sa Sekretarijatom za zakonodavstvo, definiše se prelazna odredba da se započeti revizorski angažmani po osnovu sporazuma završe, kao i način postupanja sa preporukama datim u revizijama određenim po osnovu sporazuma o povjeravanju poslova unutrašnje revizije.

16. **primjedba/predlog/sugestija Biljana Bezmarević:** Sugestija: U dijelu zakona koji se odnosi na upravljanje i unutrašnje kontrole, mišljenja sam da treba definisati organizaciju upravljanja i rukovođenja koja se može prepoznati za sve subjekte javnog sektora Crne Gore, odnosno: upravljačko tijelo (odbor, organ upravljanja,...) i menadžment (prva i druga linija odbrane (Tri linije IIA)), a nakon toga definisati njihove obaveze/uloge u oblasti upravljanja, upravljanja rizicima, unutrašnjim kontrolama i unutrašnjoj reviziji.

Odgovor: Navedeni predlog se prihvata.

Obrazloženje: U novom nacrtu Zakona će se preciznije definisati upravljanje i rukovođenje na način da mogu da se prepoznaju svi subjekti javnog sektora.

17. **primjedba/predlog/sugestija Biljana Bezmarević:** Član 7 stav 1 tačka 3 „razmatra sa rukovodiocem jedinice za unutrašnju reviziju i rukovodiocima organizacionih jedinica svrhu, ovlašćenja i dužnosti unutrašnje revizije” predlažem da se mijenja.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: U skladu sa GIAS-Standard 6.2 —Glavni izvršni revizor mora razgovarati o predloženoj povelji sa odborom i višim menadžmentom kako bi potvrdio da ona tačno odražava njihovo razumijevanje i očekivanja od funkcije interne revizije.

Recnik termina definiše: viši menadžment — Najviši nivo izvršnog menadžmenta organizacije koja je na kraju odgovorna odboru za izvršavanje strateških odluka organizacije, obično je to grupa osoba koja uključuje glavnog izvršnog revizora ili rukovodioca organizacije.

Takode Standard navodi:

Bitni uslovi

Odbor

- • Razgovarajte sa glavnim izvršnim revizorom i višim menadžmentom o drugim temama koje bi trebale biti uključene u povelju interne revizije kako bi se omogućila efektivna funkcija interne revizije.
- • Odobrite povelju interne revizije.
- • Pregledajte povelju interne revizije sa glavnim izvršnim revizorom kako biste razmotrili promjene koji utiču na organizaciju, kao što je zapošljavanje novog glavnog izvršnog revizora ili promjene u vrsti, ozbiljnosti i međuzavisnostima rizika za organizaciju.

Viši menadžment

Komunicirajte sa odborom i glavnim izvršnim revizorom o očekivanju menadžmenta koja treba uzeti u obzir za uključivanje u povelju interne revizije

Shodno navedenom i praksi unutrašnje revizije, Povelja unutrašnje revizije se usaglašava sa višim menadžmentom/rukovodiocem subjekta (izvršni direktor...), a usvaja je organ upravljanja (Odbor). Navedeno je podržano i modelom Tri linije IIA, u dijelu nadležnosti organa upravljanja.

Odgovor: Navedeni predlog se prihvata.

Obrazloženje: Kako je navedeno u Standardu 6.2 Glavni izvršni revizor mora razgovarati o predloženoj povelji sa odborom i višim menadžmentom kako bi potvrdio da ona tačno odražava njihovo razumijevanje i očekivanja od funkcije interne revizije. Zaključuje se da se sadržaj predloga Povelje diskutuje sa odborom ali ne i sa rukovodiocima nižih organizacionih jedinica. U tom smislu napraviće se inovirani predlog Zakona.

18. **primjedba/predlog/sugestija Biljana Bezmarević:** Član 7 stav 1 tačka 8 „obezbjeđuje rukovodiocu jedinice za unutrašnju reviziju priliku da razmatra značajna i osjetljiva pitanja sa organom upravljanja i rukovodiocima organizacionih jedinica” predlažem da se mijenja.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: Vezano za obrazloženje primjedbe br. 1.

Odgovor: Navedeni predlog se prihvata.

Obrazloženje: Vidjeti obrazloženje na prethodnu primjedbu.

19. **primjedba/predlog/sugestija Biljana Bezmarević:** Član 7 stav 2 predlažem da glasi „Povelja unutrašnje revizije iz stava 1 tačka 2 ovog člana je interni akt koji donosi/usvaja organ upravljanja.”

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Smatramo da je formulacija Povelje unutrašnje revizije, navedena u predlogu Zakona, sveobuhvatnija u odnosu na predlog dat u okviru ove primjedbe. Inoviranim predlogom Zakona napraviće se izmjenama u skladu sa ovom sugestijom.

20. **primjedba/predlog/sugestija Biljana Bezmarević:** Član 8 stav 2 predlažem da glasi "Rukovodilac organizacione jedinice dužan je da u okviru svojih ovlaštenja:".

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: Obaveze rukovodioca navedene ovim članom se prepoznaju za njegova ovlaštenja pa je nejasan pojam „prenijeta” ovlaštenja.

Odgovor: Navedeni predlog se prihvata.

Obrazloženje: U inoviranom predlogu Zakona biće izbrisano "u okviru svojih ovlaštenja".

21. **primjedba/predlog/sugestija Biljana Bezmarević:** Član 10 stav 1 „Unutrašnja kontrola su procesi, politike, kao i finansijske i nefinansijske aktivnosti koje se uspostavljaju u subjektu radi ostvarivanja ciljeva subjekta.” predlažem da se mijenja.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: S obzirom na to da se u tekstu Predloga zakona navodi da je u primjeni COSO okvir, definicija interne kontrole bi trebala biti COSO definicija „Interna kontrola je proces koji sprovodi upravni odbor, rukovodstvo i drugi zaposleni subjekta, dizajniran da pruži razumno uvjeravanje u pogledu postizanja ciljeva koji se odnose na poslovanje, izvještavanje i usklađenost.”

Odgovor: Navedeni predlog se djelimično prihvata.

Obrazloženje: Zakon će biti izmijenjen na način da će definicija biti proširena da unutrašnja kontrola pruža razumno uvjeravanje u pogledu postizanja ciljeva koja se odnose na poslovanje, izvještavanje i usklađenost.

22. **primjedba/predlog/sugestija Biljana Bezmarević:** Član 24 stav 1 "Ako rukovodilac jedinice za unutrašnju reviziju, odnosno unutrašnji revizor, u bilo kom trenutku uvidi postojanje sukoba interesa, dužan je da, bez odlaganja, obavijesti organ upravljanja, odnosno rukovodioca jedinice za unutrašnju reviziju o postojanju sukoba njegovih ličnih i poslovnih interesa” predlažem da se mijenja.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: Ako unutrašnji revizor uvidi postojanje sukoba interesa dužan je da o tome obavijesti rukovodioca jedinice za unutrašnju reviziju. Ukoliko rukovodilac jedinice za unutrašnju reviziju utvrdi postojanje sukoba na nivou funkcije dužan je da o tome obavijesti menadžment, a nakon njega upravljačko tijelo.

Odgovor: Navedeni predlog se djelimično prihvata.

Obrazloženje: U skladu sa prihvaćenim sugestijama iz prethodnih članova, u okviru ovog člana dodati se termin koji odgovara funkciji menadžmenta/rukovodioca subjekta.

23. **primjedba/predlog/sugestija Biljana Bezmarević:** Član 32 stav 2 predlažem da glasi: „Strateški i godišnji plan unutrašnje revizije priprema i predlaže rukovodilac jedinice za unutrašnju reviziju.”

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: Strateški plan se priprema na osnovu metodologije koja ne sadrži procjenu rizika iz tog razloga smatram da „na osnovu procjene rizika” treba brisati.

Odgovor: Navedeni predlog se djelimično prihvata.

Obrazloženje: Sugestija koja se odnosi na strateški plan se prihvata i u inoviranom predlogu Zakona biće izbrisana odredba da se strateški plan priprema na osnovu rizika.

24. **primjedba/predlog/sugestija Biljana Bezmarević:** Član 32 stav 7 „Godišnji plan unutrašnje revizije za subjekte koji su uspostavili unutrašnju reviziju na osnovu sporazuma o povjeravanju poslova unutrašnje revizije, odnosno kome poslove unutrašnje revizije vrši jedinica za unutrašnju reviziju subjekta koji vrši nadzor nad njegovim radom utvrđuje organ upravljanja subjekta koji je

povjerio poslove unutrašnje revizije ili kome se poslovi unutrašnje revizije vrše na osnovu nadzora" predlažem da se mijenja.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: Donošenje posebnih planova za svaki od subjekata pod nadzorom bi bilo nesvrishodno i opterećenje funkcije unutrašnje revizije.

Odgovor: Navedeni predlog se prihvata.

Obrazloženje: Pogledati obrazloženje kod primjedbe 12.

25. primjedba/predlog/sugestija Biljana Bezmarević: Član 33 stav 1 predlažem da glasi „Unutrašnja revizija obavlja se u skladu sa ovim zakonom, „Metodologijom rada unutrašnje revizije i Međunarodnim okvirom profesionalne prakse, koje objavljuje Institut internih revizora (ITA) ”

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: U skladu sa zahtjevima novog Međunarodnog okvira za profesionalnu praksu unutrašnje revizije IIA, obaveznost primjene u radu unutrašnjih revizora imaju i Tematski zahtjevi za angažmane unutrašnje revizije za koje su oni izdati. S obzirom na to da Tematski zahtjevi ne mogu biti obrađeni kroz Metodologiju rada unutrašnje revizije, mišljenja sam da se Zakonom treba prepoznati da rad unutrašnje revizije mora da bude u skladu sa zahtjevima Međunarodnog okvira profesionalne prakse.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Novom metodologijom biće predstavljeni obavezni elementi novog Međunarodnog okvira profesionalne prakse unutrašnje revizije koji uključuje i Tematske zahtjeve za angažmane unutrašnje revizije kojih se unutrašnji revizori moraju pridržavati prilikom obavljanja angažmana prepoznatih Tematskim zahtjevima.

26. primjedba/predlog/sugestija Biljana Bezmarević: Član 33 stav 2 „Metodologijom rada unutrašnje revizije propisuje Ministarstvo” predlažem da se mijenja.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: Jednoobrazna metodologija za funkcije unutrašnje revizije u subjektima javnog sektora koji imaju različite načine organizovanja i rada možda neće biti u potpunosti primjenljiva što bi iziskivalo njeno prilagođavanje konkretnom subjektu, uvažavajući zahtjeve GIAS-a, stoga smatram da u ovom članu treba da se navede da „Opštu metodologiju priprema Ministarstvo, a metodologiju na nivou subjekta, rukovodilac unutrašnje revizije.”

Odgovor: Navedeni predlog djelimično prihvata.

Obrazloženje: Inoviranim Predlogom Zakona dodaće se odredba da rukovodioci jedinica za unutrašnju reviziju mogu dodatno razviti sopstvenu metodologiju prilagođenu specifičnim zahtjevima subjekta javnog sektora.

27. primjedba/predlog/sugestija Biljana Bezmarević: Član 35 stav 3 „Nakon razmatranja izjašnjenja na nacrt izvještaja, komunikacije i obavljenog završnog sastanka sa odgovornim licem u subjektu u kojem je sproveden revizorski angažman, unutrašnji revizor i rukovodilac jedinice za unutrašnju reviziju sačinjavaju i potpisuju konačni revizorski izvještaj, koji rukovodilac jedinice za unutrašnju reviziju dostavlja organu upravljanja odnosno odgovornom licu subjekta revizije zajedno sa predlogom akcionog plana za sprovođenje preporuka” predlažem da se mijenja.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: Nacrt revizorskog izvještaja se razmatra sa revidiranim subjektom (zaposlenima u oblasti angažmana) nakon čega se priprema konačan nacrt koji se sa predlogom akcionog plana dostavlja organu upravljanja na razmatranje i usvajanje, nakon čega se izdaje konačan revizorski izvještaj.

Odgovor: Navedeni predlog se prihvata.

Obrazloženje: Pogledati obrazloženje kod primjedbe 13.

28. primjedba/predlog/sugestija Biljana Bezmarević: Član 35 stav 5 predlažem da glasi „Izvještaj angažmana uvjeravanja naročito sadrži cilj, obuhvat, i preporuke i/ili akcione planove, ako je primjenljivo, i zaključke. Izvještavanje za savjetodavne angažmane zavisi od prirode angažmana”.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: S obzirom na to da unutrašnja revizija pruža dvije vrste usluga, uvjeravanje i savjetovanje, koje se razlikuju po prirodi, a samim tim i načinu obavljanja i izvještavanja, Zakonom je potrebno to prepoznati.

Odgovor: Navedeni predlog se djelimično prihvata.

Obrazloženje: S obzirom da unutrašnja revizija dominantno pruža usluge uvjeravanja i savjetodavne usluge, koje se razlikuju po načinu izvještavanja navedeni predlog se prihvata. Takođe, prihvata se sugestija „ako je primjenljivo” na dio koji se odnosi na akcione planove, odnosno preporuke jer je moguće da u pojedinačnom revizorskom angažmanu ne mogu preporučiti.

29. primjedba/predlog/sugestija Biljana Bezmarević: Član 38 stav 1 tačka 1 „izvršava planirane poslove unutrašnje revizije” brisati ili izmijeniti na način da glasi „Obezbjeduje realizaciju planova unutrašnje revizije”.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: Rukovodilac unutrašnje revizije je odgovoran za realizaciju planiranih poslova unutrašnje revizije, dok za izvršavanje poslova su odgovorni i rukovodilac i unutrašnji revizori u okviru definisanih obaveza.

Odgovor: Navedeni predlog se prihvata.

Obrazloženje: Na osnovu obrazloženja smatramo da je primjedba opravdana i biće implementirana kroz inovirani predlog Zakona.

30. primjedba/predlog/sugestija Biljana Bezmarević: Član 38 stav 1 tačka 2 glasi „pripremi i podnose na donošenje organu upravljanja nacrt povelje unutrašnje revizije”

Ovaj stav podržava primjedbu na član 7 stav 2. Ovdje je drugačije definisano nego u navedenom članu, pa član 7 treba uskladiti, kako je dato u primjedbi.

Odgovor: Navedeni predlog se prihvata.

Obrazloženje: Inoviranim predlog Zakona biće preporaznata obaveza rukovodioca jedinice za unutrašnju reviziju da pripremi nacrt Povelje unutrašnje revizije i da je podnese organu upravljanja na usaglašavanje i donošenje.

31. primjedba/predlog/sugestija Biljana Bezmarević: Član 38 stav 1 tačka 9 „prati primjenu metodologije za rad unutrašnjih revizora” predlažem da se mijenja.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: Umjesto navedenog može da stoji „vrši nadzor nad primjenom metodologije”

Odgovor: Navedeni predlog se prihvata.

Obrazloženje: U inoviranom predlogu Zakona koristiće se formulacija „vrši nadzor nad primjenom metodologije”.

32. primjedba/predlog/sugestija Biljana Bezmarević: Član 38 stav 2 tačka 11 predlažem da glasi „Obezbjeduje profesionalno i stručno obavljanje poslova unutrašnje revizije.”

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: Rukovodilac unutrašnje revizije je dužan da obezbijedi da se ispune uloge, ovlašćenja i odgovornosti funkcije unutrašnje revizije i njen plan.

Odgovor: Navedeni predlog se prihvata.

Obrazloženje: S obzirom da, između ostalog, rukovodilac jedinice za unutrašnju reviziju vrši nadzor nad angažmanima unutrašnje revizije sugestija da se koristi formulacija „obezbjedjuje profesionalno i stručno obavljanje poslova unutrašnje revizije” se prihvata.

33. primjedba/predlog/sugestija Biljana Bezmarević: Član 38 stav 1 tačka 12 „pripremi i utvrdi program obezbjeđenja i unaprijeđenja kvaliteta unutrašnje revizije” predlažem da se mijenja.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: GIAS Standard 8.3 Kvalitet prepoznaje odgovornost rukovodioca unutrašnje revizije za razvoj, implementaciju i održavanje Programa obezbeđenja i unapređenja kvaliteta koji pokriva sve aspekte funkcije interne revizije. S obzirom na način organizovanja subjekata javnog sektora navod iz Zakona „utvrdi” može biti teško primjenjiv za neke funkcije unutrašnje revizije.

Predlog je da stoji da rukovodilac unutrašnje revizije priprema i sprovodi Program obezbeđenja i unapređenja kvaliteta, a organ upravljanja utvrđuje Program obezbeđenja i unapređenja kvaliteta.

Odgovor: Navedeni predlog se prihvata.

Obrazloženje: Na osnovu obrazloženja smatramo da je primjedba opravdana i biće implementirana kroz inovirani predlog Zakona. Takođe, u članu 7 biće dodata obaveza organa upravljanja da utvrdi Program obezbeđenja i unaprijeđenja kvaliteta.

34. primjedba/predlog/sugestija Biljana Bezmarević: Član 38 stav 1 potrebno je dodati „Vrši stalni nadzor nad radom unutrašnjih revizora”.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: Rukovodilac unutrašnje revizije mora uspostaviti stalni nadzor nad usklađenošću funkcije unutrašnje revizije sa Standardima i napretkom ka postizanju ciljeva funkcije. Stalni nadzor podrazumijeva svakodnevno praćenje, pregled i mjerenje funkcije interne revizije.

Odgovor: Navedeni predlog se prihvata.

Obrazloženje: Na osnovu obrazloženja smatramo da je primjedba opravdana i biće implementirana kroz inovirani predlog Zakona.

35. primjedba/predlog/sugestija Biljana Bezmarević: Član 39 stav 1 tačka 2 glasi „izvještaj o značajnim slabostima unutrašnjih kontrola i procesa upravljanja, koje su prouzrokovale ili mogu prouzrokovati finansijsku ili drugu štetu većeg obima odnosno negativno uticati na ostvarivanje poslovnih ciljeva subjekta ako su utvrđene tokom obavljanja revizorskog angažmana”.

Nejasno je na koji izvještaj se misli, da li će se naknadno definisati forma tog izvještaja?

Odgovor: Navedeni predlog se prihvata.

Obrazloženje: Pogledati primjedbu broj 14.

36. primjedba/predlog/sugestija Biljana Bezmarević: Član 39 stav 1 tačka 3 predlažem da glasi: „periodični izvještaj o sprovođenju prihvaćenih preporuka datih u revizorskom izvještaju i/ili prihvatanju rizika koji prevazilazi toleranciju rizika subjekta”.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: Rukovodilac unutrašnje revizije je odgovoran za informisanje upravljačkog tijela i višeg rukovodstva o eventualnom prihvatanju rizika iznad tolerancije na rizik subjekta.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Unutrašnji revizori u izvještajima o obavljenim pojedinačnim angažmanima ističu prihvatanje rizika koji prevazilazi toleranciju rizika subjekta. Takođe, prilikom pripreme periodičnog

izvještaja o sprovođenju prihvaćenih preporuka mogu se uključiti informacije o prihvatanju rizika iznad tolerancije na rizik subjekta.

37. primjedba/predlog/sugestija Biljana Bezmarević: Član 39 stav 1 predlažem da se doda: „Rezultate Programa obezbeđenja i unapređenja kvaliteta.”

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: Rukovodilac unutrašnje revizije je odgovoran za razvoj, implementaciju i održavanje Programa obezbeđenja i unaprijeđenja kvaliteta, kao i saopštavanje rezultata Programa upravljačkom tijelu i višem rukovodstvu.

Odgovor: Navedeni predlog se prihvata.

Obrazloženje: S obzirom na značaj upoznavanja organa upravljanja o rezultatima Programa obezbeđenja i unapređenja kvaliteta navedeni predlog se prihvata.

38. primjedba/predlog/sugestija Biljana Bezmarević: Član 41 „Rukovodilac jedinice za unutrašnju reviziju i unutrašnji revizor dužni su da u obavljanju poslova unutrašnje revizije sarađuju sa Ministarstvom i Državnom revizorskom institucijom” predlažem da se mijenja.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: U skladu sa GIAS om, koordinacija i oslanjanje se odnosi na tri linije odbrane, što znači da unutrašnja revizija pri obavljanju svojih poslova uzima u obzir rad I i II linije odbrane unutar subjekta, kao i eksternih pružalaca uvjeravanja (DRI, eksterna revizija, regulator...). Saradnja sa Ministarstvom je definisana kroz odredbe Zakona kojima se prepoznaje uloga Ministarstva u radu unutrašnje revizije.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Koordinacija i oslanjanje na tri linije odbrane biće prepoznate metodologijom za rad unutrašnjih revizora.

39. primjedba/predlog/sugestija Sonja Vojinović: Član 18

Predlažemo da nosi naziv: Stručno usavršavanje u oblasti upravljanja i unutrašnjih kontrola
I da glasi:

Rukovodioci i lica zadužena za pružanje stručne podrške za upravljanje rizicima i uspostavljanje, sprovođenje, praćenje i kontinuirano unaprjeđenje unutrašnje kontrole dužni su da se stručno usavršavaju u oblastima upravljanja, upravljanja rizicima i unutrašnje kontrole.

Stručno usavršavanje iz stava 1 ovog člana vrši se na osnovu:

1) programa obuke iz oblasti upravljanja i unutrašnjih kontrola, koje utvrđuje Ministarstvo u saradnji sa organom uprave nadležnim za upravljanje ljudskim resursima, koji ga sprovodi i

2) učešće na obukama koje organizuju druge nacionalne i međunarodne strukovne organizacije.

Organ upravljanja u subjektu dužan je da Ministarstvu u okviru izvještaja iz člana 17 ovog zakona dostavi informaciju o stručnom usavršavanju lica iz stava 1 ovog člana.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: Napomena: Član 18 je u cjelosti kopiran iako se izmjene ne tiču svih stavova.

Stručno usavršavanje u oblasti upravljanja i unutrašnjih kontrola realizuje se, godinama unazad, po Programu obuke koji utvrđuju Ministarstvo i Uprava.

Predlog da se riječ „profesionalno usavršavanje” zamijeni riječju „stručno usavršavanje” oslanja se na Zakon o državnim službenicima i namještenicima. Takođe, s obzirom da se u kasnijem tekstu Zakona govori o profesionalnom usavršavanju sertifikovanih unutrašnjih revizora, i na ovaj način bismo napravili razliku u oblicima usavršavanja.

S obzirom na to da se organi uprave bave sprovođenjem, sugerisali smo razdvajanje uloge ova dva organa kada je u pitanju sprovođenje programa obuke.

Odgovor: Navedeni predlog se prihvata.

Obrazloženje: Zakon će biti izmijenjen u ovom dijelu.

40. primjedba/predlog/sugestija Sonja Vojinović: Član 27

Predlažemo da glasi:

Sertifikat za unutrašnjeg revizora u javnom sektoru stiče se nakon uspješno završenog Programa obuke za unutrašnjeg revizora u javnom sektoru.

Program iz stava 1 ovog člana utvrđuje Ministarstvo, sprovodi organ uprave nadležan za upravljanje ljudskim resursima.

Za pohađanje Programa iz stava 1 ovog člana može se prijaviti lice koje ispunjava sljedeće uslove:

- 1) ima najmanje VII1 nivo nacionalnog okvira kvalifikacije obrazovanja, i
- 2) ima najmanje dvije godine radnog iskustva na poslovima u nivou kvalifikacije obrazovanja iz tačke 1 ovog stava.

Dokaze o ispunjenosti uslova, iz stava 3 ovog člana, kandidat uz prijavu, dostavlja organu uprave koji sprovodi program, u roku navedenom u javnom pozivu za pohađanje programa obuke.

Sertifikat za unutrašnjeg revizora u javnom sektoru mogu steći kandidati koji uspješno završe Program iz stava 1 ovog člana obuhvata:

- 1) teorijsku obuku i
- 2) praktičnu obuku;

Teorijska obuka iz stava 5 tačka 1 ovog člana obuhvata pohađanje obuka iz svih predmeta predviđenih Programom.

Praktična obuka iz stava 5 tačka 2 ovog člana obuhvata obavljanje pojedinačne revizije uz nadzor mentora.

Nakon uspješno završene teorijske provjere znanja iz svih predmeta, kandidat polaže usmeni ispit.

Teorijsku provjeru znanja i usmeni ispit kandidat polaže pred komisijom za polaganje ispita za unutrašnjeg revizora u javnom sektoru koju imenuje ministar finansija.

O položenom ispitu za unutrašnjeg revizora Ministarstvo izdaje sertifikat.

Bliži sadržaj programa obuke iz stava 1 ovog člana, način sprovođenja obuka, sredstva za realizaciju obuka, način polaganja teorijske provjere znanja i ispita, visina naknade za pohađanje programa i polaganje ispita i obrazac sertifikata unutrašnjeg revizora u javnom sektoru propisuje Ministarstvo.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: Napomena: član 27 smo u cjelosti naveli, iako nisu bile sugestije za izmjene u svakom stavu.

Iskustvo u realizaciji Programa obuke za unutrašnjeg revizora u javnom sektoru, koje Ministarstvo i Uprava imaju tokom prethodnih godina, kao i dileme tokom sprovođenja istog, navode na predlog sadržine člana kako je navedeno. Smatramo da treba razdvojiti odredbe koje se odnose na program obuke i dijela provjere znanja/ispita. Ovo nije program sertifikacije, već Program obuke na osnovu kojeg kandidat može pristupiti ispitu koji mu omogućava sertifikat. Iz tog razloga obuku i ispit treba jasno razdvojiti.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Smatramo da je adekvatniji naziv Program sertifikacije za unutrašnjeg revizora u javnom sektoru jer je namjera da se ovim članom propiše postupak sticanja sertifikata za unutrašnjeg revizora u javnom sektoru Crne Gore, koji je širi od same realizacije obuke. Polaganje usmenog ispita je jedan od koraka ka dobijanju sertifikata za unutrašnjeg revizora u javnom sektoru.

41. primjedba/predlog/sugestija Sonja Vojinović: Član 28

Predlažemo da stav 6 glasi: Način rada Komisije i način ocjenjivanje kandidata propisuje Ministarstvo.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: Način ocjenjivanja kandidata nije nigdje definisan kroz propis. S obzirom na to da se predlaže podzakonski akt, sugerišemo da se isto predvidi njime.

Odgovor: Navedeni predlog se djelimično prihvata.

Obrazloženje: Ocjenjivanje kandidata definiše se podzakonskim aktom koji se odnosi na program obuke i način polaganja ispita za sticanje sertifikata za unutrašnjeg revizora u javnom sektoru. Podzakonskim aktom iz člana 27 predloga Zakona predvidjeti će se način ocjenjivanja kandidata u skladu sa ovom sugestijom. Članom 28 uređuje se bliži način rada Komisije za polaganje ispita za unutrašnjeg revizora.

42. primjedba/predlog/sugestija Sonja Vojinović: Član 30

Predlažemo da nosi naziv: Profesionalno usavršavanje sertifikovanih unutrašnjih revizora

I da stav 3, tačka 1 glasi:

1) programa profesionalnog usavršavanja sertifikovanih unutrašnjih revizora u javnom sektoru, koje utvrđuje Ministarstvo, a sprovodi organ uprave nadležan za upravljanje ljudskim resursima i

Stav 7 da glasi:

Način profesionalnog usavršavanja sertifikovanih unutrašnjih revizora, sredstva za realizaciju programa iz stava 3 tačka 1 ovog člana, način vođenja i sadržaj evidencije iz stava 5 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: Kroz naziv člana i stav 3, kao i u daljem tekstu Zakona, predložili smo dodavanje riječi „sertifikovanih“ da bismo naglasili da je ovaj program namijenjen kandidatima koji su završili Program obuke za unutrašnjeg revizora u javnom sektoru, i dodatno razgraničili postojanje 3 programa obuke kroz ovaj zakon.

Odgovor: Navedeni predlog se prihvata.

Obrazloženje: U inoviranom predlogu Zakona dodaće se odredba da Program sprovodi Uprava u saradnji sa Ministarstvom.

S obzirom da predlog Zakona predviđa sprovođenje tri programa obuke slažemo se da dodatno naglasi da se Program iz člana 30 odnosi na sertifikovane unutrašnje revizore.

43. primjedba/predlog/sugestija Sonja Vojinović: Član 31

Predlažemo da:

Stav 1 da glasi:

Radi praćenja i unapređenja prakse unutrašnje revizije u javnom sektoru Crne Gore, a naročito radi praćenja Programa obuke za unutrašnjeg revizora u javnom sektoru i Programa profesionalnog usavršavanja sertifikovanih unutrašnjih revizora u javnom sektoru, formira se Programski savjet.

Stav 2 da glasi:

Programski savjet iz stava 1 ovog člana čine predsjednik i četiri člana koje imenuje ministar finansija, od kojih su dva predstavnika Ministarstva, dva predstavnika organa uprave nadležnog za upravljanje ljudskim resursima i jedan istaknuti stručnjak iz oblasti unutrašnje revizije.

Stav 7, tačka 3 da glasi:

utvrđuje kalendare obuka za Program obuke za unutrašnjeg revizora u javnom sektoru i Program profesionalnog usavršavanja sertifikovanih unutrašnjih revizora u javnom sektoru;

Stav 7, tačka 4 da glasi:

vrši izbor predavača, sa Liste predavača, za realizaciju programa iz stava 1 ovog člana;

Stav 7, tačka 5 da glasi:

razmatra ispunjenost uslova iz dokumentacije kandidata koji se prijavljuju za pohađanje Programa obuke za unutrašnjeg revizora u javnom sektoru i sačinjava konačnu listu kandidata

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: Veći dio sugestija za ovaj član odnosi se na nazive programa, koje smo ranije objasnili. Dodatno objašnjenje je sastav Programskog savjeta, jer smo ovo ranije, na predlog Ministarstva, u nedostatku zakonskog propisa, jasno definisali internom procedurom. S obzirom da su nosioci ovog programa Ministarstvo i Uprava čini se bitnim da se i sastav ovog tijela definiše Zakonom.

Sugestija vezano za stav 7, tačka 4, dolazi otuda što Uprava, kroz poseban postupak vrši selekciju i odabir predavača i utvrđuje Listu istih, te Programski savjet sa ove Liste bira predavače koji će biti angažovani u konkretnom ciklusu Programa.

Odgovor: Navedeni predlog se djelimično prihvata.

Obrazloženje: Prihvata se primjedba na stav 1 člana 31 zbog bolje formulacije i uvođenja termina Programa profesionalnog usavršavanja sertifikovanih unutrašnjih revizora u javnom sektoru. Primjedba iz stava 2 ovog člana se djelimično prihvata. Smatramo da bi najmanje dva člana Programskog savjeta morala imati iskustvo od najmanje pet godina iz oblasti unutrašnje revizije.

Dodatno, inoviranim Predlogom Zakona biće definisano da najmanje dva člana Programskog savjeta budu imenovana na predlog Uprave. Primjedba na stav 7 tačka 3 i 4 se prihvataju. Primjedba na stav 7 tačka 5 se odbija iz razloga navedenih kod obrazloženja na primjedbu 40.

44. primjedba/predlog/sugestija Zajednica opština Crne Gore: U članu 4 u tački 17 poslije riječi „imovinske“ dodati riječi „ili druge“.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: Članom 4 tačka 17 Nacrta zakona propisano je da je prevara namjerna radnja koju je izvršilo lice u okviru ili van subjekta radi sticanja protivpravne imovinske koristi. Prevara u praksi nije vezana samo za imovinske koristi, već i za neimovinske privilegije.

Odgovor: Navedeni predlog se prihvata.

Obrazloženje: Inoviranim predlogom Zakona dodaće se riječi „ili druge“ u skladu sa primjedbom.

45. primjedba/predlog/sugestija Zajednica opština Crne Gore: U članu 4 u tački 20 poslije riječi „koji može“ dodati riječ „negativno“.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: Članom 4 tačka 20 Nacrta zakona utvrđeno je da rizik predstavlja mogućnost nastanka događaja koji može uticati na ostvarivanje ciljeva subjekta. Rizik je, po svojoj prirodi, prognoza moguće štete, odnosno negativnog uticaja, pa se sa navedenih razloga predlaže izmjena u definiciji pojma rizika na način kojim se rizik utvrđuje kao mogućnost nastanka događaja koji može negativno uticati na ostvarivanje ciljeva subjekta.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Globalni standardi unutrašnje revizije definišu rizik kao pozitivan ili negativan efekat neizvjesnosti.

ISO Standard 31000-Upravljanje rizikom definiše rizik kao efekat neizvjesnosti na postizanje ciljeva organizacije.

COSO Intergrisani okvir - Upravljanje rizicima organizacije definiše rizik kao mogućnost nastanka događaja koji može uticati na postizanje startegije i poslovnih ciljeva.

Navedene definicije ukazuju da je rizik vezan za nastanak događaja koji je neizvjestan, a koji ne mora nužno biti negativan. Događaj može imati i pozitivne ishode.

46. primjedba/predlog/sugestija Zajednica opština Crne Gore: Član 4 tačku 23 izmijeniti tako da glasi:

„Predmet revizije je program, proces, aktivnost ili funkcija subjekta revizije iz člana 2 ovog zakona“.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: Članom 4 tačka 23 Nacrta zakona propisano je da subjekt revizije je korisnik javnih sredstava, unutrašnja organizaciona jedinica, program, proces, aktivnost ili funkcija koja je predmet unutrašnje revizije. Ovako definisana norma u sebi sadrži i pojam subjekta i predmeta revizije, iako je pojam subjekat revizije već definisan članom 2 Nacrta Zakona, pa se predlaže da se u navedenoj tački definiše predmet revizije na način da isti predstavlja program, proces, aktivnost ili funkcija subjekta revizije. Ukoliko predlagač zakona cijeni potrebnim preciznije/detaljnije razrađivanje pojma „subjekat revizije“, predlažemo da to učini u posebnoj tački ovog člana.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Član 2 predloga Zakona definiše ko se smatra subjektom javnog sektora, a ne subjektom revizije.

47. primjedba/predlog/sugestija Zajednica opština Crne Gore: U članu 7 u stavu 2 nakon riječi „od značaja za unutrašnju reviziju“ dodati riječi „kao i obaveze i odgovornosti organa upravljanja“.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: Članom 7 stav 2 Nacrta zakona utvrđuje se da je Povelja unutrašnje revizije interni akt koji potpisuju rukovodilac jedinice za unutrašnju reviziju i organ

upravljanja, u kojem su utvrđeni svrha, ovlaštenja i dužnosti unutrašnje revizije, pozicija unutrašnje revizije, izvještavanje, obuhvat rada, vrste usluga i druga pitanja od značaja za unutrašnju reviziju. Termin „Povelja” nije u skladu sa opštim pravnim principima na kojima počiva podjela unutrašnjih akata u unutrašnjem pravnom prometu, pa zato sugerišemo na potrebu preispitivanja upotrebe ovog termina u Zakonu.

Pored toga, ukazujemo da ovako definisanom normom nijesu navedene obaveze i odgovornosti organa upravljanja, a što svakako mora biti predmet akta koji potpisuju dvije strane.

Odgovor: Navedeni predlog se djelimično prihvata.

Obrazloženje: Za obrazloženje za član 7 stav 2 pogledati obrazloženje kod komentara 6. Termin „Povelja” je termin koji se odavno koristi u zakonskom rješenju koje reguliše oblast unutrašnje revizije u javnom sektoru i dalje korišćenje termina biće razmotreno sa Sekretarijatom za zakonodavstvo.

48. primjedba/predlog/sugestija Zajednica opština Crne Gore: U članu 20 u stavu 1 tačka 1 poslije riječi „jedinice” dodati riječi „odnosno posebne službe”.

U stavu 4 riječi „10.000 stanovnika” zamijeniti sa riječima „30.000 stanovnika”.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: Članom 20 stav 1 tačka 1 Nacrta zakona utvrđeno je da je organ upravljanja dužan da uspostavi unutrašnju reviziju organizovanjem organizacione jedinice za unutrašnju reviziju u okviru subjekta javnog sektora, koja je neposredno odgovorna organu upravljanja. Radi usaglašavanja norme sa organizacijom i načinom rada jedinica lokalne samouprave, shodno Zakonu o lokalnoj samoupravi, predlaže se da unutrašnja revizija organizuje i kao posebna služba u okviru opštine.

Stavom 4 istog člana utvrđeno je da izuzetno od stava 3 ovog člana, jedinica za unutrašnju reviziju može da ima najmanje dva unutrašnja revizora uključujući rukovodioca jedinice za unutrašnju reviziju, u jedinicama lokalne samouprave koje imaju ispod 10.000 stanovnika prema rezultatima posljednjeg popisa stanovništva u Crnoj Gori. Imajući u vidu kadrovske i materijalne kapacitete opština sa manjim brojem stanovnika, naročito na sjeveru države, cijenimo potrebnim da ova granica bude do 30.000 stanovnika.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: U članu 20 stav 1 tačka 1, pod jedinicom za unutrašnju reviziju smatra se organizaciona jedinica za unutrašnju reviziju čiji naziv može biti različit u različitim subjektima javnog sektora. Kod primjedbe za stav 4 istog člana pogledati obrazloženje kod predloga 8.

49. primjedba/predlog/sugestija Zajednica opština Crne Gore: U članu 21 u stavu 2 riječ „tri” zamijeniti sa riječju „dva”, a riječ „dva” zamijeniti sa riječju „jednog”.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: Članom 21 Nacrta zakona propisuje se način uspostavljanja unutrašnje revizije u privrednim društvima u kojima država ili jedinica lokalne samouprave, direktno ili indirektno, ima većinski vlasnički udio. Uspostavljanje unutrašnje revizije u privrednim društvima u kojima jedinice lokalne samouprave imaju većinski udio na predloženi način može imati negativan uticaj na finansijsko poslovanje navedenih društava, posebno mikro i malih pravnih lica, u smislu angažovanja odgovarajućeg kadra za što su neophodna dodatna finansijska sredstva. Sa navedenih razloga predlažemo izmjenu u članu 21 stav 2 Nacrta zakona na način kojim se predlaže da jedinica za unutrašnju reviziju u velikom pravnom licu ne može imati manje od dva unutrašnja revizora, dok jedinica za unutrašnju reviziju u srednjim pravnim licima ne može imati manje od jednog unutrašnjeg revizora.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Pogledati obrazloženje kod predloga 9.

50. primjedba/predlog/sugestija Zajednica opština Crne Gore: Član 22 stav 1 postaje član 7 stav 3 Nacrta zakona.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: Članom 22 stav 1 Nacrta zakona propisano je da je organ upravljanja odgovoran za uspostavljanje jedinice za unutrašnju reviziju koja je funkcionalno nezavisna i organizaciono odvojena od drugih organizacionih jedinica subjekta. Kako se članom 7 Nacrta zakona propisuju obaveze i odgovornosti organa upravljanja u vezi sa funkcijom unutrašnje revizije, onda funkcionalno stav 1 člana 22 pripada članu 7 Nacrta zakona.

Odgovor: Navedeni predlog se ne prihvata.

Obrazloženje: Članom 22 posebno se ističu uslovi koji se potrebni kako bi se obezbijedila nezavisnost funkcije unutrašnje revizije.

51. primjedba/predlog/sugestija Zajednica opština Crne Gore: U članu 31 poslije tačke 7 dodati nove tačke 8 i 9 koje glase:

8) donosi Godišnji program rada

9) podnosi Godišnji izvještaj o radu ministru finansija."

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: Članom 31 Nacrta zakona formira se Programski savjet koga čine predsjednik i četiri člana koje imenuje ministar finansija. Stavom 7 ovog člana navedene su obaveze Programskog savjeta. Imajući u vidu sadržaj poslova ovog tijela, cijenimo potrebnim da Programski savjet donosi Godišnji program rada, te da podnosi Godišnji izvještaj o radu ministru finansija.

Odgovor: Navedeni predlog se prihvata.

Obrazloženje: Inoviranim predlogom zakona biće prepozanata obaveza Programskog savjeta da donese godišnji program/plan rada i da pripremi godišnji izvještaj o radu koji se podnosi nadležnoj instituciji.

52. primjedba/predlog/sugestija Zajednica opština Crne Gore: U članu 35 usaglasiti stav 4 i 5.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije: Članom 35 stav 4 propisano je da organ upravljanja odnosno odgovorno lice subjekta revizije utvrđuje akcioni plan za sprovođenje preporuka i dostavlja ga rukovodiocu jedinice za unutrašnju reviziju u roku od osam dana od dana prijema konačnog revizorskog izvještaja i predloga akcionog plana, dok je stavom 5 ovog člana utvrđeno da konačan revizorski izvještaj naročito sadrži cilj, obuhvat, rezultate revizije i akcioni plan za sprovođenje prihvaćenih preporuka. Ovako definisane norme su kontradiktorne, pa je potrebne precizno utvrditi da je akcioni plan sastavni dio konačnog revizorskog izvještaja (kako je inače i u praksi i kako je definisano stavom 5 navedenog člana Nacrta Zakona), a ne nikako na način kako je to predloženo stavom 4.

Odgovor: Navedeni predlog se prihvata.

Obrazloženje: Pogledati obrazloženje kod primjedbe 13.

53. primjedba/predlog/sugestija Zajednica opština Crne Gore: Podnaslov ispred člana 37 „Izveštavanje o radu jedinica za unutrašnju reviziju” izmijeniti tako da glasi: „Izveštavanje o radu unutrašnje revizije”. budući da unutrašnju reviziju ne obavljaju isključivo jedinice za unutrašnju reviziju.

Odgovor: Navedeni predlog se prihvata.

Obrazloženje: S obzirom da se poslovi unutrašnje revizije mogu obavljati na osnovu sporazuma o povjeravanju poslova unutrašnje revizije ili nadzora saglasni smo sa ovim predlogom.

54. primjedba/predlog/sugestija Zajednica opština Crne Gore: U prelaznim i završnim odredbama definisati koji se zakon (novi ili važeći) primjenjuje na započete revizije po osnovu sporazuma o povjeravanju poslova unutrašnje revizije.

Odgovor: Navedeni predlog se prihvata.

Obrazloženje: Pogledati obrazloženje kod primjedbe 15.

55. primjedba/predlog/sugestija Zajednica opština Crne Gore: Ukoliko se obrađivač propisa opredijeli da danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru ("Službeni list CG", broj 75/18), samim tim i svaki drugi podzakonski akt donijet na osnovu ovog zakona prestaje da važi, a što nije definisano u prelaznim i završnim odredbama Nacrta zakona. O ovome se mora posebno voditi računa, imajući u vidu stavove sudske prakse shodno kojem se podzakonski akt donijet na osnovu zakona koji prestaje da važi smatra neustavnim. Potrebno je precizirati podzakonske akte koji će se primjenjivati do donošenja novih podzakonskih akata u skladu sa ovim zakonom.

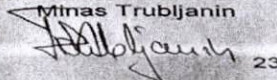
Odgovor: Navedeni predlog se prihvata.

Obrazloženje: Ovaj predlog biće razmotren sa Sekretarijatom za zakonodavstvo prilikom razmatranja Predloga Zakona.

Mjesto i datum sačinjavanja Izvještaja: Podgorica, 23.04.2025. godine

Naziv organizacione jedinice Ministarstva koja je odgovorna za pripremu dokumenta: Direktorat za centralnu harmonizaciju i razvoj unutrašnjih kontrola.

GENERALNI DIREKTOR
Minas Trubljanin

23